

REBELL

UTGITT AV RØD★UNGDOM

NR. 3 1997

KR.15

Nok prat!

**DET ER PÅ TIDE Å SLÅ TILBAKE MOT
RIKE SNYLTERE OG SLEIPE POLITIKERE!**

Ungdom i arbeid ♦ AUF: Utstillingsvindu eller karrierestige? ♦
Forbrukermakt, finnes det? ♦ Norsk rasisme i Sápmi ♦
Kvinneundertrykkingas historie ♦ Ungdomskultur: Opprør eller
pengemaskin? ♦ De har makta over media ♦
Fortsatt kamp mot gasskraftverk ♦ Ta flagget fra nazistene!

Folkestyre?

"Det er berre Så viktig at du røystar ved valet...Heime-sitjarane er eit trugsmål mot Vårt Demokrati...Ungdom må delta i folkestyret og ikkje tru at politikk er keisamt..."

BLA BLA bla... Akkurat som om det finst noko *meir* keisamt enn "topp-politikarar" som sit bak kvart sitt slips og diskuterer kven som er mest "ansvarleg" og best skikka til å sitja i Regjeringa. Akkurat som om det gjer ein STOR skilnad om det står Høgre, DNA eller RV på den eine lappen du får lov til å leggja i ein kasse, når du "deltar i folkestyret". Akkurat som om 16-åringar må venta til dei får røysterett før dei kan engasjera seg.

ALT SNIKK-SNAKK om at Det Store Problemet For Folkestyret i Noreg er at mange ikkje gidd å røysta ved valet, er berre politikarane sitt forsøk på å gjera seg sjølve og Stortinget veldig viktige. For det er ikkje *ein* dag annakvart år, når det er val, at vi finn ut om det er folkestyre eller ikkje i Noreg, det er kvar einaste dag. Og 365 dagar i året er det slik at eit lite skikt av folk kontrollerer enorme verdier som er produsert av arbeidsfolk i heile Noreg, og i utlandet. Eigarklassen og dei øvste kaksane i staten kontrollerer nesten heile det næringslivet som alle vi andre er avhengige av for å få arbeid - for å leva. Og dei har kontroll over massemedia. Og dei driv hemmeleg politisk overvaking. Og så tør dei visa trynet sitt på TV og snakka om folkestyre!

SOM vi skriv i dette Rebell, og som vi har skrivt før, er parlamentarismen berre *eit tynt slør av demokrati* over eit dønn urettvist klassesamfunn. Makta over økonomien har *aldri* ligge i Stortinget, men hos eigarklassen, og gjennom EØS-avtalen er til og med makta over *politikken* flytta vekk frå dei folkevalte, til Bryssel.

SKAL DET bli noko folkestyre å snakka om her til lands, må vi skapa det sjølve. Alle vi som har interesse av eit anna samfunn enn det Jagland og Kjell Inge Røkke gjev oss må stå saman, vi må organisera oss til strid. Gjer vi dét vil vi vinna fram, for vi er det store fleirtalet.

KRAVET OM folkestyre har stått i fleire hundre år no, og dersom du synest det er på tide at vi gjennomfører det, er Raud Ungdom organisasjonen for deg. Bli med i Raud Ungdom! Og ta gjerne med deg eit par gode venar. Vi kan ikkje lova deg karriere i staten, men vi kan lova deg aktivisme, diskusjon, kule folk og mykje moro. Og det er vel ikkje så verst?

I REBELL:

4 HAN GJORDE DET ENESTE RETTE!

5 DERFOR ER VALGET JUKS

6 VI STILLER TIL VALG LIKEVEL

8 UNGDOMSKULTUR?

12 REVOLUSJONÆRE STUDENTER?

13 TA FLAGGET FRA NAZISTENE!

16 FORBRUKERMAKT - FINNES DET?

18 VI BLIR UTNYTTA PÅ JOBBEN!

20 KAMP FOR SAMISKE RETTIGHETER

26 HEIA SVARTLAMON!

30 MAKTA OVER MASSEMEDIA

**A B O N N É R P Å
R E B E L L !**

1 1 0 K R F O R 8 N U M M E R

K O N T O N R : 0 8 1 4 4 7 9 2 1 3 1

Rebell blir utgitt av Rød Ungdom.

Ansvarlig redaktør: Magnus Engen Marsdal. <marsdal@feskar.net>

Innholdet i signerte artikler representerer ikke nødvendigvis Rød Ungdoms syn.

Adresse: Osterhausgt. 27, 0183 OSLO

Fax: 22989055 Fon: 22989070

Kontonummer, løssalg: 0801 20 60689

RU og Rebell på nettet: www.raud.ungdom.org/

Utstillingsvindu For Regjeringa

Det må bli slutt på at radikal ungdom blir fanga i karrierestigen til DNA. AUF er regjeringspartiet sitt triks for å få raud ungdom til å røysta på eit blått parti.

Av Magnus E. Marsdal

Raud Ungdom går meir enn gjerne til åtak på AUF, ikkje minst i skulevalkampen. "Kvifor det, bør ein ikkje konsentrera kreftene mot høgresa?", vil mange spørja. Sjølv sagt ynskjer vi å samarbeida med AUF og dei fleste andre i kampen mot nazistar og andre høgreekstremer, men når det gjeld mange andre spørsmål er AUF eit større problem enn til dømes Unge Høgre. Kvifor? Fordi AUF får antirasistar, EU-motstandarar og radikale ungdommar til å røysta på Ja-partiet DNA. AUF er eit lyseraudt utstillingsvindu for ei regjering som fører ein knallblå politikk.

Mange AUFarar er radikale ungdommar som verkeleg ynskjer å gjera noko mot rasisme, miljømord og undertrykkjing. Desse AUFarane ser vi på som politiske venar, ikkje fiendar. Men *leiinga* i AUF og måten AUF gjør opprørarar om til pampar, må avslørast slik at ikkje alt for mange opprørske ungdommar blir fanga i klatrestigen til regjeringspartiet.

Alibi for Regjeringa

Kva er galt med AUF? Ein får lett auge på at organisasjonen har ein masse *standpunkt* som ikkje er radikale i det heile tatt.

Alt frå at AUF er for kapitalismen til at dei er for EØS, for sundagsopne butikkar og mot rettvis lønsskrav frå arbeidsfolk.

Men her skal vi ikkje gå gjennom alt vi meiner AUF tek feil i. For problemet med AUF er ikkje at dei er så blåe, det er at folk *trur* dei er så raude. I skuleval kan det somme tider vera vanskeleg å høyra skilnad på AUF og Raud Ungdom, fordi AUF pratar som om dei var den mest radikale og sosialistiske organisasjonen i verda. Dei er så opprørte over den umenneskelege flyktningepolitikken, *veldig* mot Schengen, tykkjer det er forferdeleg med gasskraftverk osv. Men det dei *vil*, er at du skal røysta på det partiet som kastar ut flyktningane, lurer oss inn i EU bakvegen og vil byggja gasskraftverk på tross av alle miljøavtaler; "Arbeidarpartiet". AUF fungerer som eit utstillingsvindu for Jagland, Stoltenberg & Co, og får radikal ungdom til å støtta opp om det partiet som står for alt dei eigentleg er mot.

Opp, og til høgre

"Men vi må inn for å påverka. Vi må vera der makta er!", seier AUF-pampane. Problemet med dette er at det er dei radikale ungdomane som blir påverka og forma av partiet, langt meir enn partiet blir forma av ungdomane. Sjå på Tobjørn Jagland til dømes. I 1972 var han EEC-motstandar og veldig raud, langt til venstre for der Anniken Huitfeldt eller Trond Giske står i dag. Så kjem han lengere opp i systemet, får høgare løn og dyrare slips, lærer seg å vera "realistisk" og "ansvarleg", og vips! - sjå kor han er i dag. Reaksjonær Ja-mann og statsminister.

Dette er vegen alle AUFarar må gå, for å koma til topps i DNA. For trur du du kjem deg oppover maktstigen om du *ikkje* viser at du er villig til å bøya ryggen og gje slipp på dei radikale standpunkt dine? Nei, sjølv sagt velgjer dei på toppen ut slike etterfylgjarar som dei sjølve tykkjer er best, det er dei "tilpasningsdyktige" som kjem seg fram. Og trur du det er serleg *sannsynleg* at nokon skulle halda på alle sine radikale standpunkt når dei får 400 000 i løn (Stortinget) og er omgjeve av sleipe politikarar på alle kanar, kvar dag? Nei, alle blir forma av det livet dei lever, og lever du eit pampeliv byrjar du stå for pamp-politikk. (Erling Folkvord må gje all løn over ca 200 000 kr til RV.)

Karriere...

Vi trur mange av dei som er litt høgt på strå i AUF *veit* ganske godt at den stigen dei står i kjem til å føra dei langt til høgre. Men dei let som ingenting, for stigen kan òg føra inn på Stortinget, inn i eit departement, eller til og med inn i regjeringskontora. Karriere i AUF sikrar god jobb med bra løn, og då får ein heller gjera seg ferdig med alle dei radikale frasene medan ein er ung, til dømes under skulevalkampen.

Til deg som er antirasist, miljøvernar, EU-motstandar eller på andre vis mot politikken til Regjeringa: Ikkje la deg lure av dei radikale frasene til AUF, det er det berre Makta som tener på.

Til deg som er med i AUF: Er du sikker på at regjeringspartiet er organisasjonen for deg? Mange har gått frå AUF til Raud Ungdom før. Kanhenda du òg bør gjera det?

Mot en som gjorde det eneste rette, på neste side.

Bjørn Tore Godal
Leiar i AUF '71- '73
I dag: Utenriksminister

Torbjørn Jagland
Leiar i AUF '77- '81
I dag: Statsminister

Jens Stoltenberg
Leiar i AUF '85- '89
I dag: Finansminister

Turid Birkeland
Leiar i AUF '89- '92
I dag: Kulturminister

Anniken Huitfeldt
Leiar i AUF
Om 10 år: ...?

Jo Stein Moen
Nesteiar i AUF, rådgjevar
for Jagland. Om 10 år: ...?

Adiø til AUF!

"De ser ikke at AUF er med på å bygge opp maktapparatet, istedet for å kjempe mot det."

Marius Vikaune, tidligere leder i Trondheim AUF

Marius Vikaune var med i AUF. Han var til og med leder i AUF Trondheim, og han ble valgt inn i bystyret høsten 1995. Var han klar for en lysende karriere i det sosial-demokratiske apparatet? Nei. Tidligere i år fikk han nok av regjeringspartiet, meldte seg ut av AUF, og inn i Rød Ungdom.

–Jeg var aldri noen tilhenger av politikken til DNA. Men jeg trodde på at vi i AUF skulle forandre Arbeiderpartiet innafra. På de fleste AUF-møter blir det gjort et stort poeng ut av alt det flotte AUF har fått til gjennom å påvirke DNA, mens man ler litt av de små partiene på venstresida som "står på sidelinja og ikke får til noe", som det kalles. Jeg trodde blindt på denne framstillinga en god stund, sier Marius til Rebell.

Men etterhvert mista han trua på at venstresida i Arbeiderpartiet kommer til å ta over noe som helst.

–Hele tida handler det om å trikse og fikse på gangen for å få inn en AUFe her og en AUFe der. Vi ble nødt til å stemme for helt sinnsyke saker sammen med DNA, i bytte for å få inn AUFe i posisjoner.

Sånn forsvinner de radikale standpunktene litt etter litt.

Marius forteller at han av og til ble skremt av hva folk han trodde var radikale kunne få seg til å si og stemme for. Og han fikk sjøl merke presset fra Partiet, etter at han kom inn i bystyret.

–Jeg trodde jeg kunne føre AUF-politikk, etter at vi hadde sagt "stem inn en AUF-er" i hele valgkampen. Men etter ei stund ble jeg kalt inn på partikontoret og fikk beskjed om å føre den politikken DNA stod for og ikke gå ut mot det partiledelsen mente.

"Inn for å påvirke"

–Hvordan er det egentlig de radikale AUFe ser for seg at de skal forandre samfunnet?

–Jeg synes de har ei ganske rar forestilling om at det viktige er å forandre de som sitter i regjeringa, ikke å skape forandring blant folk flest. Man set-

ter all lit til AUFe høyt oppe i systemet som skal legge press på de mektige i DNA, man skal utfordre makta ved å spise middag med dem. Det ligner på "inn for å påvirke"-greia til EU-tilhengere. Jeg tror det eneste som nytter er å gå ut og jobbe for at folk flest skal skape forandringer. Vi kommer ingen vei med å sitte fast i utvalg, styrer og posisjoner i regjeringspartiet.

Det ender med at ungdommen blir forma av partiet, ikke med at partiet blir mer radikalt.

Pumper opp medlemstall

Marius ble ikke veldig imponert over aktiviteten og diskusjonen i AUF. "Til å være så mange medlemmer var det ikke veldig mange tanker som fantes der", som han sier. Og av 1000 AUF-ere er det ikke særlig mange titalls som er aktive.

–Det er veldig viktig for AUF å pumpe opp medlemstal-

let og skryte av størrelsen. Man skal være "den største" og skaffe seg såkalt tyngde på den måten. Medlemmer blir måka inn, ikke for at de skal gjøre noe, men for at AUF skal se stort ut, sier Marius.

Kontingenten i AUF er 50 kroner i året, men det koster bare en tier å bli med første gang. Blant vervepremiene finnes videokamera og sykkel, og Marius har sjøl vunnet en tur til Israel gjennom å verve til AUF.

Mange radikale i AUF

I dag har flere av de han kjenner i AUF allerede sikta seg inn på bestemte posisjoner i partiapparatet, mens han sjøl har sagt Ha-det til Ap-stigen og blitt med i Rød Ungdom.

–Og jeg burde ikke være den eneste. Mange i AUF er altfor radikale til å være med i en slik organisasjon. Mange hører mer hjemme i Sosialistisk Ungdom, eller i Rød Ungdom. Problemet er bare at de ikke ser hvordan det tjener regjeringspartiet å ha et radikalt utstillingsvindu, de ser ikke at AUF er med på å bygge opp maktapparatet istedet for å kjempe mot det, avslutter Marius Vikaune.

Livet bak murene

Ja takk, send ____ stk av «Livet bak murene»

til kr 40,- + porto til:

Navn: _____

Adr.: _____

Postnr.: _____ Sted: _____

Send til RV, Osterhausgt. 27, 0183 OSLO. Boken kan også bestilles over telefon 22 98 90 50, faks 22 98 90 55 eller e-post: rv@sn.no

Erling Folkvord har kommet med ny bok. Les hva Norges eneste revolusjonære stortingspolitiker har gjort, oppnådd og opplevd i løpet av fire år på Tinget.

Erling Folkvord (red.)

Livet bak murene

Et tynt slør av demokrati

Mange ungdommer gidder ikke å stemme. Stortingsvalget handler uansett ikke om de viktige spørsmåla. Og politikerne er mer opptatt av egen karriere enn av hvordan folk flest har det.

Av Håkon Bull-Njaa

I år er det stortingsvalg og like sikkert som vestlands regnet vil vi igjen bli overlessa med fagre løfter om gull og grønne skoger. Svake grupper vil bli satt opp mot hverandre og politikerne vil igjen kysse barn foran pressekorpsset. Men vi har sett det før, vi veit at 1.6 september er alt glemt. Og skulle - mot alle odds - noen av stortingspolitikerne ha lyst til å utrette noe som tjener folket så er sjansene for at de får det til heller små.

Hele det politiske spillet foregår nemlig *innafor* det borgelig demokratiets grenser. De grunnleggende tinga i samfunnet vårt diskuteres ikke. Det kapitalistiske systemet diskuteres ikke. Hvorfor det skal være mulig for en bedriftseier å bestemme over de 1000 folka som arbeider for ham diskuteres ikke. Kapitalismen diskuteres ikke.

Kapitalistisk "demokrati"

Kapitalisme betyr at en liten klasse av rike eiere sitter med makta over mesteparten av det næringslivet som absolutt alle er avhengige av, de sitter altså med makta over samfunnet. Og derfor går utviklinga hele tida i den retningen han som eier fabrikk vil, ikke i den retningen de 1000 som jobber ønsker. For det makta som bestemmer, og makta er ikke velgerne slik de vil vi skal tro, det er kapitalistene.

Dette handler ikke bare om lav lønn til arbeidsfolk. Det handler om rasering av naturen, om imperialistisk krigsherjing, om at narkotika er en milliard-industri sjøl om det ødelegger folk. Det handler om at Kjell Inge Røkke kan kjøpe opp og fiske tomt nesten alt han vil, uansett om det ødelegger hele kystsamfunn. Dette snakkes det ikke om i valgkampen.

Det er kapitalistene som kan presse gjennom skattefritak for Norges rikeste folk, rederne, mens arbeidsfolk blir bedt om å følge "moderasjonslinja" og nøye

seg med smuler. De politiske partiene stiler alltid lydig opp for det de kaller "næringslivet" og "arbeidsgivere", mens våre behov kommer i andre eller tredje rekke. Politikerne gir seg ut for å representere folket, men med sin høye Stortingslønn, fete NHO-middager og statlig parti-støtte til langt oppover ørene representerer de fint lite annet enn seg sjøl og de fine venene sine (les: Eierklassen).

Sjøl om stortinget skulle bli fylt av 165 revolusjonære mennesker så er det fint lite som kan gjøres derfra. Så lenge kapitalistene rår over den rikdommen de har i dag sitter de på en enorm makt. En makt de utøver hver gang de truer med å flytte utenlands med alle sine penger og varer hvis de ikke får det som de vil. Den makta de har, gjør at det er latterlig å snakke om demokrati eller folkestyre under kapitalismen. Parlamentarismen er kun et tynt slør av demokrati over et dønn urettferdig klassesamfunn! Det er ikke folket som bestemmer over de viktige sakene, men en liten, mektig elite; de store eierne og toppsjefene i Staten.

LO og klassesamarbeidet

Situasjonen blir ikke bedre for hverken arbeiderklassen eller demokratiet av at fagbevegelsen og særlig LO, har en gjennomført borgelig ledelse. En ledelse som bruker store krefter på å drive propaganda for regjeringa og dens politikk mens den retter en moraliserende pekefinger mot arbeiderklassen og preiker om "moderasjon" og "solitaritetsalternativet" (alternativ til solidaritet!).

På LO-ledelsens rulleblad finner vi både EU-ja og Ja til gasskraftverk, holdninger som ikke akkurat tjener folket. LO-ledelsen sitt klassesamarbeid med eierne har gått så langt at de ser ut som en og samme klasse, som spiller på lag mot arbeiderklassen. LO-ledelsen er nå knytta så tett til regjeringa at LO har mista all troverdighet som en fri og uavhengig fagbevegelse

Revolusjon

Nei, etter valget vil nok situasjonen være sånn ca som før valget uansett hvem som får regjerings makta. Kapitalistene vil tjene penger, LO-ledelsen vil logre med halen, arbeidsfolk vil slite, miljømordet vil

fortsette og kvinner vil fortsatt være undertrykte. Alt dette fordi ingen har gjort noe med at det er en liten eierklasse som sitter med makta, mens alle vi andre må kjempe om retten til å jobbe for dem. Borgerskapet styrer, mens arbeiderklassen arbeider og holdes passiv utenfor politiken.

Dette er sjølsagt ikke noe gudegitt system, det har ikke vært sånn fra tidenes morgen og det vill ikke bli sånn i evig tid heller. Men ingenting kommer av seg sjøl. Det er vi som må forandre dagens system. Fra et system som tjener kapitalister og rikfolk, til et system som tjener arbeids-

Les mer om den udemokratiske kapitalismen og alternativet - sosialismen - i Rebell nr 1 '97.

Foto: Merete Rosenberg

folk og miljøet. Vi må studere dagens samfunn og organisere oss slik at vi sammen utgjør en kraft som er sterk nok til å fortelle Kjell Inge Røkke og gjengen at moroa er over for deres del. Vi må kaste dagens samfunn og erstatte det med et ekte folkestyre. Vi må skape et samfunn der folk sjøl styrer sin egen hverdag. Et virkelig folkestyre, der folket og de folkevalgte styrer over hele samfunnet, ikke bare 165 knapper i Stortinget. Bare da kan en politikk som tar hensyn til miljøet og det store flertallet av menneskene sine behov utformes og gjennomføres.

Revolusjonær Valgkamp?

Nettpublisering ved Forvaltningsorgan for AKPs partihistorie (www.akp.no) 2014

RV er revolusjonært. Vi mener at politikerne jukser og juger, og at parlamentarismen er et demokratisk skalkeskjul for et udemokratisk klassesamfunn. Hvorfor mener vi likevel at det er riktig å stille til valg?

Trond Myklebust
sitter i RVs
landsstyre.

Av Trond Myklebust

Midt oppe i alle de meningsløse sakene og mengden med papir og dokumenter som finnes i parlamentariske organ kan det synes vanskelig å forstå hvorfor det er noe poeng at RV skal delta i dette arbeidet. Det har jeg sjøl merket godt gjennom å jobbe i Bergen bystyre.

Det er ingen i RV som tror at de kan forandre verden gjennom parlamentarisk arbeid. Likevel bruker vi ganske mye krefter i disse organene, og spørsmålet om hvor stor nytte vi har av det blir diskutert mye. Slik har det vært siden RV stilte til valg første gang i 1973.

Med folk mot makta

Noen revolusjonære vil hevde at man skal konsentrere all politisk aktivitet i arbeid "på grasrota" og holde seg unna borgerlig

Talerstol til folk

Media og folk flest tror at de politisk valgte organene er stedet der de viktige beslutningene tas, og retter derfor den politiske oppmerksomheten sin dit. Derfor er dette en viktig talerstol for RV. Å delta i kommunestyre, fylkesting og storting gir oss en mulighet til å nå ut til folk med vårt politiske budskap. RV bruker ikke talerstolen på stortinget for å diskutere med stortingsrepresentantene, men for å nå ut til folk med politikken vår. At RV har "politikere" som f.eks. Erling Folkvord gjør det lettere for oss å komme ut gjennom media, og dermed ut til folk flest. Denne muligheten er det viktig å utnytte.

En viktig del av det parlamentariske arbeidet består i å ta imot henvendelser fra folk som merker utslagene av kapitalismen på kroppen. Det jobbes systematisk med disse henvendelsene og man forsøker hele tiden å samle folk til felles kamp mot råttenskapen. Stotingsgruppa har gjort viktig arbeid av denne typen f.eks. i forhold til Reform-97 og Aleneforsørgere mot Velferdsmeldinga.

Avsløre "demokratiet"!

Posisjonen på stortinget gir oss en unik mulighet til å avsløre det borgerlige demokrati som det det virkelig er. Det at vi er der og sier sannheten om makta som ligger der (eventuelt ikke ligger der), om hvilket falskt demokrati vi lever i i Norge, har mye større tyngde når vi har deltatt der i mange år, enn hvis vi bare hadde stått på sidelinjen og sagt at dette er noe dritt.

En av grunnene til at Erling kom seg inn på stortinget og at han har så mye støtte i ulike miljøer, har helt klart sammenheng med det arbeidet som ble gjort i forbindelse med korrupsjonsavsløringene i Oslo kommune. Offentlige verv gir oss mye større innsyn i forvaltning og dokumenter enn hvis vi «bare» var revolusjonære på gaten. Og RV bryter taushetsplikten som bystyre og storting av og til kommer trekkende med, hver gang vi mener de skjuler informasjon folket skal ha tilgang til.

Penger

Å sitte i kommunestyre og fylkesting og på stortinget er også nyttig for RV på den måten at vi får penger for det. Plassen på

stortinget har betydd en viktig styrking av RVs økonomi. Samtidig vil vi alltid jobbe for å ha en sterk sjølstendig økonomi. Et revolusjonært parti kan aldri være økonomisk avhengig av staten, fordi staten er en klassestat som vil bekjempe enhver revolusjonær bevegelse den ser som en trussel mot interessene til eierklassen. (Noe Lund-rapporten burde gjøre klart for de fleste.)

Valgkampen; en talerstol

Å drive valgkamp handler for RV om mye mer enn å få folk valgt. Valkampen er en unik sjanse til å nå ut til folk med det vi står for. I valgkampen står politikk på dagsorden på en helt annen måte enn ellers. Det ville være idiotisk å trekke seg ut av denne arenaen. Både valgsendinger på tv og radio, avisene, skolevalgene og folkemøter som arrangeres rundt omkring gjør det mulig å nå ut til folk. Dette er sjanser vi ville gått glipp av hvis vi ikke hadde deltatt i valgene.

Det er også viktig at RV bygger og styrker partiorganisasjonen gjennom valgkampen. At vi bygger opp aktivistnettverk, treffer folk på stands og deltar i skolevalg gjør at vi kommer styrket ut av en valgkamp uansett om vi får inn representanter eller ikke.

Problemer...

Det fører desverre også problemer med seg å delta i det parlamentariske arbeidet. RV bruker mye krefter på å lese papirer uten særlig annet siktemål enn å stemme riktig under saksbehandlingen. Det er også farlig hvis utviklingen av ny politikk og fokus for RVs arbeid flytter seg over til de parlamentarisk valgte. Dette må motvirkes ved å bygge opp partiorganisasjonen på grunnplanet og et aktivt samarbeid med andre aktivistmiljøer, ikke minst blant ungdom.

Delta i valgkampen!

RV stiller til valg også i Stotingsvalget 1997. Vi oppfordrer alle radikale og revolusjonære ungdommer til å delta i RVs valgkamp. Du kan være valgkampaktivist også hvis du ikke er medlem av RV. Ta kontakt med RV eller Rød Ungdom sentralt eller der du bor!

styre og stell. Dette utgangspunktet er det viktig å ta hensyn til. Det er kun gjennom en kobling mellom aktivistmiljøer og "politikere" at det har noen mening for et revolusjonært parti å delta i parlamentariske organ. Det dreier seg om å ta med seg folks kamp inn i kommunestyre og storting og kjempe kampen videre der også.

Det Snille Noreg?

Trur du oljemilliardane ligg i ein pengebinge? Eller at dei blir brukt til miljøforskning? I så fall får du tru om att. Norske overskot investerast i tredje verda, slik at enno meir rikdom kan byggjast på naturressursane og blodslitet til dei aller fattigaste.

Av Espen Laukeland-Stai

Noreg er verdsmeister i menneskerettar, fred og OL. Noreg er Henrik Wergeland. Norske ministrar er alle fredsmistrar. Det er typisk norsk å vera god, og ingen er så god på U-hjelp og TV-aksjon som oss. Dette lærer alle nordmenn, gjerne fleire gongar kvar veke. Men det er ikkje sant. Noreg har alltid undertrykt minoritetar som samar og tatarar, og Noreg er no i ferd med å bli ein aggressiv imperialiststat.

Den enorme oljeformuen som blir pumpa opp frå Nordsjøen gjer det mogleg å investera milliardar i utlandet. Heilstatlege Statoil og halvstatlege Norsk Hydro tener i større og større grad pengane sine på naturressursane og arbeidet til folk i tredje verda. Noreg er i dag netto kapital eksportør, dvs at vi investerer meir i utlandet enn det skjer utanlandske investeringar i Noreg.

Nokre av dei landa som no blir haldne fram som satsningsområde for norske selskap er: Indonesia, Kazakhstan, Angola, Azerbadsjan, Vietnam, Nigeria, Kina og Malaysia. Kvifor nett desse landa? Mange av dei er jo midt oppe i krig, kriser eller diktatorstyre, og skal "snille" Noreg handla med slike statar?

Ja, absolutt, tykkjer Regjeringa og storselskapa. For det fyrste av di desse landa er rike på ressursar og difor har noko å by på. For det andre *nettopp* av di undertrykkinga er hard og folk er fattige. Slike land har oftast låg løn, dvs billig arbeidskraft. I desse landa treng ein ikkje ta så mykje omsyn til menneskerettar, miljøvern og slikt.

Nokre døme:

Nigeria

Statoil har 433 millionar kroner i aksjar i Statoil Nigeria A/S, og investerte mellom 150 og 250 millionar kroner i Nigeria i 1995. I dette landet vart diktaren Ken Saro Wiva hengd for under to år sidan, fordi han protesterte mot måten utanlandske oljeselskap øydelegg områda til Ogoni-folket. Diktatorstyret i Nigeria gnir seg nógde i hendene når Statoil kjem på vitjing. Dei treng pengane frå dei utanlandske selskapa for å halda på makta. Dei

rike vestlege landa er sjølvsagt tente med eit sterkt styre i Nigeria som er lojalt mot vesten. Det blir mykje lettare å få frakta olja ut av landet utan folkelege protestar på den måten. Når Statoil blir konfrontert med at opposisjonen mot dei utanlandske oljeselskapa blir *hengt* i Nigeria er svaret at dei ikkje driv med politikk, berre business. Godt sagt, eigentleg, det får fram korleis auka rikdom er viktigare enn menneskeliv og demokrati. For Statoil, dvs Staten Noreg.

Kurdistan/Tyrkia

I den tyrkisk-okkuperte delen av Kurdistan kan du sjå eit nettverk av oljerørledningar som snor seg gjennom den kurdiske landskapen. I desse dagar byrjar arbeidet med å byggja ei ny oljerørledning i dette området. Olja skal frå Azerbadsjan til vesten. Millom dei som står i spissen for bygginga finn vi Statoil. Ingen spør det kurdiske folket kva dei tykkjer om å få matjord si øydelagt av vestlege storselskap sine oljerør. Og når kurdarane krev å få styra landet sitt sjølve, blir dei skotne. Av ein tyrkisk hær som er utrusta med vestlege våpen, også frå fredslandet Noreg.

Norsk Eksportråd etablerte seg med kontor i Istanbul tidlegare i år, for å auka pengestraumen mellom Noreg og militærstaten Tyrkia.

Asia

Regimet i Indonesia er brutalt, serleg mot folket på Aust-Timor, som er okkupert av Indonesia. For ei tid sidan reiste Jens Stoltenberg til Indonesia med eit heilt korps næringslivsleiarar på slep. Mange

av desse selskapa kom heim til Noreg med feite million-kontraktar i stresskofferten. På same tid ga Noreg si annerkjenning av okkupasjonen av Aust-Timor, arbeidde for å få okkupasjonen av Aust-Timor ut av FN sin dagsorden og skreiv under på ei avtale med Indonesia om militær hjelp om dei skulle få problem medan dei pumper opp olja. (Les meir om Indonesia i Rebell 1-97).

I 1995 åpna Gro H. Brundtland ein giftfabrikk eigd av Borregaard i Kina. Giften som blir produsert der er ulovleg både å laga og bruka i Noreg.

Telemarksbataljonen

Samstundes som staten sender norsk kapital på plyndringstokt i tredje verda, leggjast militærpolitikken om i heile Europa.

Nokre av dei største norske imperialistselskapa:

Statoil
Hydro
Kværner
Aker/RGI
Saga Petroleum
Statkraft
Borregaard
Statnett

Nato satsar no på sine sokalla IRF-styrkar; "Immediate Reaction Forces". Dette er sokalla brannkorps som skal kunne sendast ut kor som helst i verda kor medlemslanda sine interesser er truga. Verneplikts hæren blir lagt om til profesjonelle hærar. Og Noreg er med!

I fjor sendte Noreg 12 F16 fly og 150 mann på trening av Nato sine IRF styrkar til eit tyrkisk-okkupert område i Kurdistan. Telemarksbataljonen er fyrste steget på veg mot eit nytt norsk militær med solda-

Hva er kult_{ur}?

I vårt samfunn har ungdom sine egne kulturer - ungdomskulturer. De utvikles ofte av ungdom. Men ikke alltid. Også storselskaper og reklamebyråer lager "ungdomskultur". Ikke for at vi skal trives eller ha det gøy, men for at vi skal kjøpe mer.

Av Erik Kruse og Mari Skurdal

Rolf fra Sandnessjøen liker å ha på seg slengbukse, batikkskjorte og lar håret sitt vokse til langt ned på skuldrene. Katta fra Oslo bruker mest hettegenser, bukser som er dratt litt ned på rompa og sko med breie lisser. Lise fra Haugesund liker ola-bukser, islender og joggesko. Noen hører på heavy-metal, andre på rap. Noen leser Conan, andre Donald. Noen spiller hardingfele, andre spiller basket. Alle vil antageligvis bli litt fornærma om noen klager på måten de kler seg på, og de fleste bruker en del tid og krefter på å se ut eller høres ut som den de

Forskjellene mellom de ulike ungdomskulturene kan blant annet vise seg i klær, musikk, mat, sko, frisyre, måte å prate på eller politiske holdninger. I straightedge-kulturen utgjør for eksempel vegetarisme en vesentlig del, mange punkere har hanekammer og fargerike frisyre og merker som Puma, Kangol og Adidas er viktige elementer i hiphopres klesstil.

For mange ungdommer er det veldig viktig å føle at vi har noe til felles med de vi omgås, og kanskje til og med en hel del folk på vår alder i andre land og byer som har for eksempel samme musikk- eller klessmak som oss. Sann sett er ungdomskultur en bra ting.

Neddopa opprør

Mange ungdomskulturer starter som et opprør mot det etablerte samfunnet og dets holdninger og verdier. Eksempler på dette er rock, punk, hippiebevegelsen og hiphop [mer om hiphop i *Rebell* 1/97]. Opprørske ungdomskultur som vinner oppslutning blir ofte oppkjøpt, utvanna og neddopa av kommersielle interesser, slik at opprøret forsvinner, eller tar en helt ufarlig retning. "Opprør" i form av hasjrøyking er for eksempel helt ufarlig for de man bør gjøre opprør mot.

En pengemaskin

Ungdomskultur kan være en pengemaskin for de som allerede er styrtrike, kapitalistene.

De siste 20 åra har det blomstrert opp et utall forskjellige ungdoms- og subkulturer. I dag

med klær som for et år siden ville blitt kalt snobbete.

XS to the rave-zone

Foto: Merete Rosenberg

finnes skatere, hippier, rånere, skinheads, punkere, satanister, rockere, grungere, sosser, og så videre. Hva som er mest "kult" eller moderne skifter hele tida. Ett år er det hiphop, det neste grunge, og året etter går alle

Dette er ikke noe vi ungdom styrer sjøl. Det er ofte media, motebransjen, musikkindustrien og reklamebyråene som svinger taktstokken og bestemmer hva som er "in". Resultatet blir økt kjøpepress,

"er". Det handler om ungdomskultur.

drifkrafta bak det som skjer er kapitalistenes hektiske jakt på nye måter å tjene penger på.

Et tenkt eksempel:

Kåre Kapitalist eier en buksefabrikk som lager bukser(!). Han starta fabrikken for over 30 år siden, og han finner ut at ting begynner å gå dårlig. Hva gjør Kåre Kapitalist? Hvis ikke han gjør noe, vil han gå konkurs. Jo, Kåre finner nye markeder! Han har vært på forretningsreise til London og der la han merke til en hel masse ungdommer som hørte på en veldig rar form for musikk og som gikk veldig spesielt kledd. Alle sammen gikk med vide bukser med ett rødt buksebein. Kåre sier til arbeiderne som jobber for ham at de skal begynne å lage bukser med ett rødt bein.

Uka etter går han på besøk til sin gode venn Richard Redaktør, som styrer en stor avis som stort sett skriver om nakne homse-negre som nesten voldtar prinsesse Märtha-Louise. Kåre forteller entusiastisk om den nye ungdomsbevegelsen som strømmer gjennom Europa, om alle ungdommene som går rundt med ett rødt buksebein. Dagen etter forteller avisa om den nyeste nye ungdomskulturen som favner vidt om de store ungdomsmassene i Europa. Kåre har samtidig sørget for at svære reklameplakater over hele landet forteller den norske folk at i Kåre sine butikker selger de buksene med det røde beinet. Så blir Kåre rik, noe arbeiderne hans selvfølgelig merker lite til, men det er en annen historie.

Kultur eller marked?

Virkeligheten er at det som for oss er ulike ungdomskulturer, for kapitalistene er ulike kjøpergrupper. Det følger en masse varer man kan kjøpe med de aller fleste ungdomskulturer, klær, musikk, sportsutstyr osv. Det sosiale presset for å "henge med" gjør at en vellykka lansering kan få enormt gjennomslag, og bedriftseierne fniser hele veien til banken. At ung-

domskulturer sprer seg over store deler av verden, gjør ikke pengemaskina mindre effektiv.

Innovatører

Mange ungdomskulturer blir skapt og utvikla av ungdom. Samtidig vil de som skal tjene penger på ungdomsmarkedet, gjerne ha makt over hvordan kulturen utvikler seg. Dette kan skje ved hjelp av reklame og markedsføring (se for eksempel artikkelen på neste side om lansering av "MiniLink-kulturen"), eller ved hjelp av såkalte innovatører. Fint og vanskelig ord for en ganske enkel jobb.

Det å være innovatør betyr at du er reklamebransjens "representant" eller spion i et ungdomsmiljø. Folk som blir regna som trendsettere i ungdomsmiljøer kan for eksempel få sponsa klærne sine mot å rapportere til et firma om hva som blir regna som det kuleste innen sitt miljø. På den måten kan selskapene vite hvor de skal sette inn markedsføringsstøtet og hvordan de bør profilere varene sine.

Profilering av merkevarer og trendforskning har blitt svære

industrier, noe som også har vist seg i Norge.

Det finnes firma som lever av å finne ut av hva som vil slå an i forskjellige ungdomsmiljøer og hvordan produsenter bør innrette markedsføringa for å få solgt et spesielt produkt. Dette har blitt mye vanskeligere etterhvert som ungdomskulturene har blitt flere og mer uoversiktlige.

Sterkest mulig påvirkning

Administrerende direktør i reklamefirmaet JBR McCann har mye erfaring innen det han kaller "merkevarebygging". Han kommenterer utviklinga slik til Arbeiderbladet:

- Nå lever ungdommen i et organisert kaos. Vi har erkjent at det har skjedd en forandring, og etablerte et Magic Hat for halvannet år siden. Dette [fir-

Solbrille-reklame, i Norge.

maet] har til oppgave å samle informasjon om atferd og holdninger i ungdomsmiljøer. Vi trenger slike verktøy for at vi skal kunne gjøre jobben vår bedre: Å påvirke, sterkest mulig.

Kulturkamp?

Som vi kan se, tjener kapitalistene penger på å kommersialisere og utvanne ungdomskulturer. I stedet for at kulturene tar utgangspunkt i folk sine egne interesser og identiteter, blir de en vare som skal markedsføres og selges. Kapitalismen gjør alt til varer, ikke bare klær og ungdomsmusikk, men all slags kultur, kvinnekroppen, arbeidskrafta vår, reint vann, kunnskap, hva som helst man kan tjene penger på.

Motepress og jaget etter å ha det siste, hippest og mest moderne er en unødvendig og dårlig del av ungdomskulturen. Men dette jaget vil fortsette så lenge kapitalismen rår, så lenge penger og fortjeneste er viktigere enn at folk skal ha det bra.

Dessverre er det sånn i dag at reklamen og de med penger i stor grad legger premissene for hvordan de forskjellige ungdomskulturene skal være. Men dette betyr ikke at ungdomskultur i seg sjøl er noe negativt. Det er mulig å kjempe om innholdet i de ulike kulturene. Vi må utvikle ungdomskultur på våre egne premisser, og med et mest mulig positivt og progressivt innhold.

Mer om ungdomskultur på www.akp.no

Om kultur og sånt

Rebell og Alex pratar om skating, Risør og ungdomskultur.

Av Magnus E. Marsdal

Alex er 18 år, med i Raud Ungdom, og kallar seg skatar, altså skeitar, eller skeiter som han sjølv seier. Før var han pønkar, men så var ikkje dét så moro lenger.

–Det var liksom opprørsk å vera pønkar, farga håret og sånn. Men det var eit ganske meiningslaust opprør, seier Alex til Rebell.

Alex er med i Oslo Raud Ungdom, men han kjem ikkje frå Oslo. Han kjem frå Risør, Land of the holmer, naust og kvite trehus. Skikkelig Sørlandet. Kulturskillet er ganske stort.

–Dei fleste ungdommane i Risør ville vorte kalla skikkelege rånarar i Oslo. Øl, stor bil, seilersko, Risør har ikkje eit einaste biljardbord eingong. Men det er òg ein del ungdommar som bryt med den litt rånete kulturen.

–Kven er dei?

–Mange skatarar no for tida, og ein del som kjem utanfrå for å gå på skule. Dei er meir av den frika typen, og blir ganske uglesett av vanleg Risør-ungdom.

Presset frå storbyen

–Risør er ingen storby. Korleis taklar folk presset for å vera mest mogleg "urban"?

–Veldig ulikt. Skate-ungdommen og ein del andre drøymmer om storbyen, og skjemmast over å vera frå Risør. Eg meiner; budde du i Oslo fram til du var tre år, seier du at du eigentleg er frå Oslo. Medan andre tek avstand frå alt som har med byar å gjera, og er stolte av å vera frå ein mindre stad.

–Kva trur du er grunnen til at mange kjenner seg mindreverdige andsynes [i forhold til] storbyungdom?

–Desse ungdomskulturane har jo stort sett oppstått i storbyar og er tilpassa storbyar. Og når det skjer noko nytt, kjem det alltid fyrst til Oslo, så du heng ikkje heilt med om du bur på landet. Og så er dei som kjem frå Oslo veldig stolte av det, verkar det som. Dette med mindreverdskjensla er eigentleg eit stort problem, det er jo ikkje bra for folk å kjenna seg mindre verdt. Og det bidrar sikkert til at folk flyttar frå distrikts-Noreg.

Kulturimperialisme

–Kvifor er det berre ting frå USA og England som blir sett på som hippe?

–Eg veit ikkje, eg diggar jo dei greiene sjølv. Skating er gøy, det er noko å gjera. Eg trur at for å finna ut av slike spørsmål må ein hugsa på at det er enorme økonomiske krefter som har interesse i ungdomskulturen. Det er storselskap som finn ut kva vi skal lika og ikkje lika, og mange slike selskap er amerikanske. Det kan vel kallast kulturimperialisme, seier Alex.

Utdrag fra Telenors kundeblad *Hallo:*

"Kinky å være MiniLinker"

Livsstilsreklame er reklame som selger et produkt gjennom å knytte det til en livsstil, og innbille deg at du kan få et kult liv gjennom dette produktet. Slik reklame kan lages med en viss stil, og den kan bli ekstremt idiotisk. Telenor har satsa på den sistnevnte varianten. Vi siterer:

- Det er kinky å være "MiniLinker", sier Krister Larsen (15) og lar oss pent forstå at "kinky" betyr "kult og trendy" på "foreldrespråket". Han har helt rett: MiniLink-kulturen går som en farsott over Europa og har nå fått fotfeste i "hippe" ungdomsmiljøer i Norge. "MiniLinkeren" snakker i koder som kun er forståelige for de innvidde[...]

MiniLink personsøker er nemlig en av de hotteste sakene på ønskelista til ungdom flest, og i løpet av et par år regner man med bortimot 100.000 brukere.[...]

MiniLink personsøker kan naturligvis brukes av alle, men foreløpig har produktet først og fremst funnet sin plass hos ungdom mellom 14 og 25 år. Den er blitt en del av en ungdomskultur som blant annet kjenne- tegnes ved amerikansk-inspirerte moter og fritidsaktiviteter. En "MiniLinker" ser du gjerne i vid jakke og stor genser med cap eller hodetørkle og "zagg" i buksene (nede på hoftene). Fritiden er gjerne konsentrert om aktiviteter som basket, skating og snowboard.

Sitat slutt. Et godt råd for å motså livsstilsreklame: Hver gang du ser slik reklame; tenk på at det er "kinky å være MiniLinker"!

STÅ SAMMEN!

Jeg traff en 20 år gammel gutt fra Kenya på et RU-arrangement. Vi snakka om likheter og forskjeller mellom Norge og hans hjemland, og fant ut at forholdet mellom by og land ligna mye, særlig for ungdom.

Ungdom i Kenya vil inn til storbyen. De vil ha klær som ligner på amerikanske basketdrakter, og de skjømmes over å være fra landsbygda. Mange av dem ser ned på den kulturen slekta deres kommer fra, og vil tilhøre Det Moderne. Det vil si: Bruke amerikanske merkevarer. De kaster sine tradisjonelle, løstsittende klær for å gå i

trange, ubehagelige "jeans".

Kulturimperialismen trenger inn i de fleste samfunn, og har et utrolig grep om oss som er unge. Men det handler ikke om kulturutveksling, det handler om størst mulig profitt. Og resultatet er ikke internasjonalt mangfold, det er gjørrkjedlig ensretting, av matvaner, drikkevaner, musikksmak, klesstil, alt mulig. Lokale og nasjonale tradisjoner blir erstatta av medieskapte "behov" som endrer seg med hver nye reklamekampanje.

Kulturimperialismen er ikke bare varer, den er også ideologi. Alltid individualisme, alltid sjølv-

sentrert og hekta på "fete opplevelser", aldri kollektiv kamp for ei bedre framtid, aldri solidaritet. Og jentene lærer å finne sin plass gjennom kulturimperialismen; som pynt og vedheng til gutta boyz.

Ungdom: Stå sammen!

Kulturimperialismen er splittende. Den lager klart avgrensa grupper blant ungdom, med klare skiller mellom oss og dem. Men det er for dumt hvis vi skal la oss splitte av disse "kulturskillene". Rånere og hiphopere har felles interesse av lik rett til utdanning, skatere og pønkere må stå sammen og slåss mot

nedlegging av fritidsklubber. Vi må sørge for å vite hvilke skiller som er viktige her i verden.

Utfordringa nå er å bygge progressive ungdomsmiljøer som er åpne for alle slags folk som vil være med og gjøre noe for å få slutt på kapitalismens galskap. Da blir kulturimperialismen stående maktesløs. For den mister virkninga når folk går ut for å endre verden og stoler på seg sjøl og hverandre. Kulturimperialismen taper når vi tar styringa over vår egne liv og vår egen kultur.

Av Magnus E. Marsdal

Antirasistisk teater

Alt for mye av det som kalles ungdomskultur handler bare om å ta imot, kjøpe og kopiere fra andre. Det er viktig å ta del i en kultur der man selv er aktiv og tilfører noe.

Av Elin Wiesener

Ungdomsteatergruppen Pax Cultura består av ungdommer i alderen 15 år og oppover. Det stilles ingen krav til en i Pax Cultura, hverken til alder, nasjonalitet, erfaring eller kunnskaper. Det eneste som blir forlangt er at man har vilje til å delta. "PaxCultura" betyr fred gjennom kultur, og det er det de prøver å gjennomføre. Gruppen har mottatt støtte fra

Barne- og Familiedepartementet for å forene nordmenn og innvandrere i kunstnerisk arbeid. Ved å samle ungdom med forskjellig nasjonalitet kan de få innblikk og forståelse for hverandres kulturer. Dette kan bidra til å motvirke rasisme og hjelpe oss å se det positive i det at vi er forskjellige, mener gruppens medlemmer.

Selv om dette først og fremst er en teatergruppe, består ikke arbeidet bare av scenearbeid og skuespill. Dans, musikk, tegning, maling, diktning, rap o.l. er innenfor gruppens arbeidsområde. I Pax Cultura kan man drive med det man kan og liker å gjøre, og lære av hverandre. Det fins ikke noe som heter "å drite seg ut". Øvingene er fulle av spontane innfall og folk er åpne for nye tanker og ideer.

Skap noe selv!

Gruppen vil gi informasjon og opplysning om kunst og kultur,

samtidig som det legges vekt på at det er viktig å ha egne meninger og å skape noe selv. Alt for mye av det som kalles ungdomskultur handler bare om å ta imot, kjøpe og kopiere fra andre. Det er viktig og ta del i kultur der man selv er aktiv og tilfører noe.

Pax Cultura har allerede hatt mange forestillinger, med "Verdensspillet, Soria Moria Slott" som den største foreløpig. For tiden skapes det forestillinger for fremføring i gate, forestillinger for barn større opptredener i tilknytning til festivaler o.l. Pax Cultura deltok på "17. Mai for alle" i Oslo, et flerkulturelt og antirasistisk arrangement i regi av SOS Rasisme.

Bli med!

I Pax Cultura finnes det all slags ungdom. Fedre, skoleungdom, punkere, sosser, arbeidsledige osv. Alle er velkommen! Man kan til og med

komme uten å være med i gruppen. En gang i uken har Pax Cultura noe som kalles "åpen øving". Dit kan hvem som helst komme -uten planer om å starte i gruppen eller bli med på forestillinger. Å være med i gruppen er helt gratis, det krever bare initiativ og litt tid.

Foreløpig er Pax Cultura bare etablert i Oslo, men det arbeides aktivt for å danne lignende grupper andre steder i landet. Ta initiativ, skap kultur selv, spill teater!

Pax Cultura holder til på Oslo Røde Kors Internasjonale Senter, Torggata 26-28 Tlf: 22116930

Knus skjønnhetstyranniet!

En varm sommerdag i juni fant Oslo Rød Ungdom ut at det var på tide at noen ropte høyt og tydlig at vi ikke godtar at slankepresset og skjønnhetstyranniet blir verre og verre mens flere og flere slanker seg ihjel. "En pakke slankepulver" hvna i kloakken under Karl Johans Gate, akkompagnert av en politisk appell, løpeseddelutdeling og dertil hørende slagordroping.

Deretter ble "damebladene" i et uvisst antall kiosker påført en rikelig dosemed anti-skjønnhetstyranniet-klistremerker. Den slags aksjoner vil vi ha mer av! Du også? Det er bare å bli med!

Studenter og revolusjon

Paris 1968.

**Er studenter bare opp-
tatt av pensum? Er
studenter bare opptatt
av øl? Nei. Det er flere
studenter enn videre-
gåendeelever i Norge,
og de kan være ei
kraft for radikal foran-
dring, både gjennom
kamp for egne krav og
gjennom solidaritet
med arbeidsfolk.**

Av Kristine Nybø

Tredje mai i 1968 rykker politiet i Frankrike inn mot 400 demonstranter på universitetet i Sorbonne og driver dem fra universitetsområdet. Uroen sprer seg til andre universitetsbyer, Frankrike er på randen til kaos. På grunn av politiets harde framferd varsler fagforbundene en 24-timers solidaritetsstreik den 13.mai. Dette utløser en generell streikebølge, Renault og flere andre fabrikker okkuperes, krava som stilles er høyere lønn, kortere arbeidstid og bedra sosiale velferdstiltak. 20. mai er 5 millioner franskmenn i streik, og fire dager etter må regjeringa gi etter. President Charles De Gaulle lover drastiske sosiale reformer og nyorganisering av universitetssystemet. 27. mai kommer regjeringa til enighet med fagforeningene om lønnsforhøyelse og 40 timers arbeidsdag.

Dette viser hvilken slagkraft det er i alliansen mellom studenter og arbeidere. Gjennom historia har studentene flere

ganger spilt ei viktig rolle som utløser av breie folklige opprør.

90-tallet

På nittitallet har det vært flere studentdemonstrasjoner mot regjeringas forslag til statsbudsjett i universitetsbyene i Norge. Høsten 1993 var ca. 15.000 studenter ute i gatene og demonstrerte mot Arbeiderpartiregjeringas hårreisende budsjettforslag som feks. å kutte reisestipendet til studenter som kom langt fra byen de studerte i. Et av de viktigste krava som ble stilt var høyere stipendandel av studiefinansieringa. Situasjonen har altså snudd, fra at studentene kjempa for progressive universitetsreformer til å måtte slåss mot nedskjæringsreformer. Det har nemlig skjedd en eksplosjon i antallet studenter fra åttitallet og utover, uten at velferdstilbuda har blitt økt tilsvarende.

Hvorfor studentkamp?

Men hvorfor skal studentene stille særegne krav? Hvorfor kreve flere studentboliger, og ikke boliger til alle? Det er sånn at studentene betaler en viss sum hvert semester til noe som heter Studentsamskipnaden på stedet hvor de studerer. Samskipnaden skal ta seg av velferdstilbuda til studentene, som helsetjeneste, barnehager, boligtilbud osv. Gjennom loven om studentsamskipnader har altså staten klart å gjøre studentene ansvarlige for egne velferdstilbud, noe som i utgangspunktet bør være et offentlig ansvar. Kamp for studenters levkår er rettferdig interessekamp, og viktig for oss som er revolusjonære å delta i, på samme måte som annen interessekamp.

Studiefinansiering er et viktig krav å stille ovafor myndighetene sånn at utdanning ikke bare skal være for de med rike familier. Lovparagrafer om lik rett til utdanning er verdiløse dersom bare et fåtall har økonomiske muligheter til å skaffe seg den. På 60-tallet kom den første studenteksplosjonen på universiteta i Norge. På grunn av økt behov for utdanna arbeidskraft og arbeiderbevegelsen sin styrke hadde Statens Lånekasse for Utdanning blitt oppretta rett etter krigen. For første gang strømmte ungdom med arbeiderklassebakgrunn inn på universiteta. Det revolusjonære Rød Front fikk formannen i Det Norske Studentersamfunn i Oslo i 1969 og en ny epoke tok til. Fra å ha konsentrert seg om akademiske festligheter som tilbedelse av "Hans Majestet Grisen" begynte Studentersamfunnet å ta del i samfunnskampene, solidaritesaksjoner og streikesøttarbeid ble prioritert. Radikale studenter var en viktig del av det mye omtalte revolusjonære oppsvinget i 70-åra.

Organiser deg!

Studenter kan spille en avgjørende rolle som utløser av opprør dersom forholda ligger til rette for det, slik som i Frankrike 1968. Men slikt skjer aldri automatisk. Nettopp derfor er det viktig å føre politisk kamp blant studenter, og for at studentmassen skal rekrutteres fra breie lag av folket. Hvis ikke mister vi en viktig politisk kraft som har spilt ei viktig og progressiv rolle i de samfunnsmessige kampene i vårt århundre. Derfor blir oppfordringa til alle studenter: Organiser dere, og driv studentpolitikk og klassekamp på et revolusjonært grunnlag!

Ta flagget frå nazistane!

Berre Ja-sida og nazipøblane sjølve tener på at nazistar blir kalla for "nasjonalistar".

Av Magnus E. Marsdal

Fleire stader i Noreg går nazistar til fysisk åtak på antirasistar og invandrarar. Nazistane vil terrorisera motstandarane sine til tystnad, dette er same måte å driva "politisk kamp" på som Hitler brukte på 30- og 40-talet. Nazistane er ikkje mange, men dei er eit problem kvar einaste plass dei dukkar opp.

Desse valdelege nazistane kallar seg "nasjonalistar". Dei, som går i fotspora til Quisling og dei versta landssvikarane Noreg har sett, skal altså "forsvara nasjonen", dvs folket.

Norske nazistar har alltid vifta med norske flagg, og dei har kalla seg nasjonalistar i 25 år. Dette gjer dei sjølvsagt for å skjula kva dei eigentleg står for: Vald og Hitlerisme.

Media på feil side

Dette med at nazistane kallar seg nasjonalistar har ikkje vore eit veldig stort problem, for alle har visst kva dei eigentleg er, og berre flira av at dei framstiller seg som "forsvararar av det norske". Men no har det endra seg. No kallar *alle* dei store mediene nazipøblane for nasjonalistar. VG, Dagbladet og NRK stiller seg altså på nazistane si side, i diskusjonen om kva ein nasjonalist er og ikkje er. Dette tener nazistane på, for det er mykje betre for dei å bli assosiert med det norske flagget enn med Quisling og holocaust.

Kvifor skjer denne endringa i massemediene? Eining er at dei rike redaktørane i Akersgata truleg ikkje tek det så tungt om nazistane får litt drahjelp, sidan dei sjølve aldri opplever nazi-trakasseringa og difor truleg ikkje ser på nazistane som eit truugsmaal. Men det ligg nok meir under. Det er ikkje tilfeldig at dei massemediene som no kallar nazistar for nasjonalistar er dei same som vi brukar kalla "Ja-prensa".

Sviket frå Ja-prensa

Kravet om nasjonal sjølvråderett er det sterkaste argumentet for Nei-sida i EU-kampen, og det samlar dei aller fleste i Nei-rørsla. Difor var det ei ufyselig "brunsketting"-kampanje mot EU-motstandarane under kampen om folkerøystinga, der det vart antydta at Nei-standpunktet var sneversynt, sjåvinistisk og til og med rasistisk. Slik freista dei å sverta den demokratisk innstilte Nei-rørsla, for å få folk til å seia Ja til ein dønn udemokratisk Europa-Union. Dei lukkast ikkje.

Men kampanjen er ikkje slutt, EU-spørsmålet kjem opp att og opp att heilt til eit Ja er pressa fram. Og difor passar det *heilt fint* for Ja-prensa at nazist-pøblane viftar med norske flagg og pratar om sjølvråderett. For kva kan vera meir svertande for Nei-sida enn å havna i same bås som nazistane?

Korleis kan ein betre få fram at "nasjonalisme og råderett er sneversynte og reaksjonære greier"? No skriv altså VG, Dagbladet og resten av Ja-prensa stendig om "bråk mellom nasjonalister og antirasister".

Det er opp til oss!

Men dei burde tenkja seg om. For EU-spørsmålet er ikkje det einaste det handlar om her. Det handlar faktisk om kampen mot

nazismen og fascismen. Og ein del av denne kampen er å hindra

nazistane i å få hevd på dei nasjonale symbola. I denne striden har den maktlojale pressa stilt seg på gal side, i lag med nazistane. No er det opp til oss antirasistar å gjera det som gjerast må: Ta flagget frå nazistane!

JENTIVALEN 1997

Av Suzanne Børretsen

Den siste helga i mai ble Jentivalen arrangert for tredje gang, på Månefisker i Oslo. Jentivalen er en kultur- og aktivitetsfestival for jenter i alderen 12 - 20 år, som er kommet igang på initiativ fra feltarbeiderteamet og biblioteket i Sagene og Torshov bydel, med god hjelp av frivillige. Hovedmottoet for jentivalen er "Av jenter, med jenter, for jenter". Det er altså bare jenter som har adgang. Målet med jentivalen er at unge jenter skal ta del i et jentefellesskap og at det slik skal bli lettere å kaste seg frampå, ta ordet eller opptre foran et publikum. Jentivalen bidrar til at unge jenter får bed-

re sjøltillit ved at de får bekreftelse på seg sjøl i trygge omgivelser.

I løpet av helga så vi breakedance, new jack swing og albansk folkedans. Det var talentkonkurranse, hobbyverksted, sjølforsvarskurs og moteshow. Alt i alt deltok flere hundre jenter fra hele byen, mange var unge og kom fra Oslo Øst.

Jentivalen var definitivt vellykka, men hvor var media??? Jentivalen fikk liten dekning i avisene både i for- og etterkant. Dette er spesielt synd med tanke på at det har vært mye negativ fokusering på Oslos østkant i pressa, noe som skaper et negativt bilde av hva

det vil si å leve i et flerkulturelt lokalmiljø. Jentivalen er viktig som et av få kommunale tiltak retta direkte mot unge jenter, også innvandrerejenter.

Også lokalpolitikkerne har klart å overse dette prosjektet, og da pengene endelig kom kun to uker før festivalen skulle gå av stabelen, utgjorde de bare en sjettedel av budsjettet. Barne- og familiedepartementet ga ingen penger. Vi håper, for å si det mildt, at politikere og presse

følger bedre opp til neste år. Denne oppfordringen går også ut til Oslo-jenter på venstresida som vil jobbe med aktiv og utdretta jentepolitikk.

Disse jentene hadde moteoppvisning.

Vi er mange, vi er sterke, vi skal stoppe Gasskraftverket!

AS Naturkraft og Regjeringa er på defensiven. Nå er det opp til Fellesaksjonen mot gasskraftverk og alle gasskraftverk-motstandere å dytte de vaklende klimabøllene over ende.

Av Vigdis Hobøl og Einar B. Eidar

Før sa A.S. Naturkraft at de helt sikkert kom til å starte bygginga av gasskraftverka denne sommeren. Nå sier de at de skal bestemme seg om de ønsker å bygge gasskraftverka på et styremøte i september. Nå er det opp til alle gasskraftverk-motstandere å dytte de vaklende klimabøllene over ende.

2000 personer har nå sagt seg villig til å bruke sivil ulydighet for å stoppe gasskraftverka. Jagland har møtt demonstranter fra Natur og Ungdom og Fellesaksjonen mot gasskraftverk omtrent overalt han har reist det siste halve året. Ikke rart at Jagland valgte å utsette byggestart til etter valget. Til og med de engang så bråkjekke klimabøllene i A.S. Naturkraft har begynt å vakle i trua på om det virkelig blir bygging av gasskraftverk på Vestlandet.

Snøballen ruller!

12. mars blei Fellesaksjonen lansert. Etter snaue fire måneder har ballen virkelig begynt å rulle. 15 lokalgrupper av

Fellesaksjonen er stifta, flere lag er på trappene. Biskoper, stortingspolitikere, og toppbyråkrater er kritiske til gasskraftverka. Store deler av fagbevegelsen, bl.a. Samorg i Hordaland går mot planene. Til og med borgerpressa med Dagbladet og Aftenposten i spissen reagerer på klimagalskapen.

Endelig konsesjon til bygging av to gasskraftverk på Vestlandet blei gitt 5. juni. Retrettmulighetene fins likevel. Naturkraft (Statoil, Hydro og Statkraft) avholder styremøte etter valget og siden regjeringa (staten) er hovedaksjonær vil dette være et greit forum å stoppe prosjektet i.

All vaklinga i denne saken fra regjeringas side er gasskraftmotstandernes fortjeneste, og vi gir oss ikke. Du som vil være med å stoppe prosjektet må skynde deg før det er for seint. Hvis du ikke står på mobiliseringlista for sivil ulydighet, må du skrive deg og få alle vennene dine til å gjøre det samme. Det er det viktigste pressmiddelet vi har. På Fellesaksjonskontoret bugner det over av aksjonsmateriell, plakater, klistremerker, løpesedler, nyhetsbrev, krone-rullingsbrev til dine rike onkler etc. At det er folk i Øygarden i sommer som forbereder aksjonene er også et viktig press. Fellesaksjonen arrangerer teltleir hele sommeren, åpen for alle.

Miljøtreff 9.-10. august!

Den viktigste samlinga for gasskraftmotstandere i sommer og høst blir miljøtreffet, 9.-10. august. Her blir det kultur, appeller, foredrag, kunstaunksjon og politikerdebatt. Da blir vi mange

i Øygarden. Ryktene om hvor mange vi blir har allerede gått i stortingsgangene og Arbeiderpartiet har ingen som kan stille! Lars Sponheim, Kristin Halvorsen, Aslak Sira Myhre og Carl I Hagen kommer mens Ap ikke kan oppdrive en eneste en som tør å forsvare gasskraftverkene for gasskraftmotstanderne i Øygarden! Torbjørn kommer ikke - kommer du?

(Like før Rebell gikk i trykken oppstod det et rykte om at Energiministeren stiller på møtet i Øygarden. Red.)

DIN UNGDOM

Din ungdom er gitt deg til odel og eie...
Du skal ikke hokre den bort –
men være den tro så den åker du pløyer
kan gro når din gjerning er gjort.

Den er ikke evig. Du kan ikke vente
bestandig å eie dens ild.
Men kjemper du for den, og er du den verdig,
så blir den – så lenge du vil.

Din ungdom er skatten du aldri kan øde
... hvis ikke du låser den ned.
I krevende strid vil den tindre og funkle
– men smuldre i dagenes fred.

Du kan ikke spare på ungdommens krefter
og ha dem til senere år.
Men bruker du dem, skal du kjenne de vokser
evindeligg, vår etter vår.

Nå roper en verden: Vi trenger ditt hjerte,
din evne, ditt brennende sinn!
Og fikk du din ungdom til odel og eie,
så bruk den – Sett kreftene inn!

Arne Paasche Aasen
"Mens vi marsjerer", 1939

Fellesaksjonen:
Oslo: 22361713,
Fax: 22361714
Øygarden:
56388605 Mob:
94440668
På nettet: <http://fellesaksjonen.org>

Krev ungdomshus!

"Vi kan ikke gjøre noe med det. Vi er jo bare ungdommer", tenkte de fleste. Inntil en dag... De hadde glemt én ting: Når folk samler kreftene sine, er vi sterkere enn kommunepolitikere og den slags rask!

Av Eivind V. Rutle

Det vil kanskje ikke overraske noen å høre at det offentlige ungdomstilbudet mange steder i Norge er dårlig. Og det vil kanskje heller ikke overraske noen at Ålesund, den idylliske fisker-landsbyen på vestkysten, er et av de stedene. Men jeg sier det likevel - ungdomstilbudet i kommunen vår er en vits. For ungdom fra 15 og oppover eksisterer det knapt.

Kommunepolitikerne har vært handlingslammet i forhold til ungdom. Og hold-

ninga kan oppsummeres ganske greit med denne setninga: "Men ærlig talt - vi kan da ikke skjønne hvordan næringslivet kan tjene på bedre ungdomstilbud?". De har nemlig mye penger, bare sakene passer "de store". De har råd til å bygge storhall, legge brostein i forbindelse med kongebesøket, lage Norges største akvarium osv. Pengene er der hvis viljen er der.

Rød Ungdom tar grep

Ålesund Rød Ungdom innkalte til stiftelsesmøte i "aksjon for allaktivitetshus". Det møtte opp ca 25 stykker, og det er meget bra for å være Ålesund. RU hadde jobba en del med saken på forhånd, og vi brukte dette som utgangspunkt for diskusjon. Møtet endte opp med et en-stemmig krav: Et allaktivitetshus der ungdom kan drive med forskjellige aktiviteter på egne premisser. En plass for rollespillere, musikere, lyrikkergrupper, dansere, skatere og de fleste andre (bortsett fra rasister og lignende avvik). Vi bestemte at pangstarten skal være et stort åpent møte like etter skolestart, og valgte

en del folk som skal jobbe med å forberede møtet og vise trynet sitt i avisa.

Foreløpig har vi vært i avisa tre-fire ganger. Vi har laget kampsang, og den stilte vi opp med på kommunestyremøtet. Vi laget også en "test i kommune-intelligens" der vi lot politikerne få resonnere seg fram til at byen trenger et allaktivitetshus helt på egen hånd. I tillegg har vi leita fram en del husalternativer, fått mer klarhet i hvordan vi vil at tinga skal se ut, og vi har blitt flere!

Politikerne er mer enn noen gang villige til å se på sakene. De uttaler seg positivt i øst og vest, det er valgår, og vi har byjubileum til neste år. Ungdom i byen er sinte. Folk skjønner at det er noe galt når det skjæres ned samtidig som Staten setter norgesrekord i rikdom. Vi har venta alt for lenge på et allaktivitetshus, men når vi organiserer oss kan vi klare hva som helst!

Rebell beklager feil

I Rebell 2-97 skreiv vi om de to jentene fra Tønsberg som er sikta for å ha revet ned H&M-plakater under aksjonene for jul. Artiklen inneholdt noen småfeil. Ikke bare den ene, men begge jentene har vedtatt bøtene, som tilsammen er på 13.000 kr. Vi beklager.

Gladnytt i sakens anledning: Folk i Tønsberg har samla inn 16.400 kroner til støtte for H&M-aksjonistene. Bra jobba!

REBELL I TEXAS -et reisebrev

Fra Christian Jacobsen

The Lone Star State, USAs nest største stat er alt du vil at det skal være; strender, fjell, sumper, sletter, skoger, elver og ørken. Fra det ville vesten til familievennlige parker på størrelse med mindre norske byer og vannparker som får Puddefjorden til å virke som en bekk. DumDumBoys synger om den, by-ungdommer bruker den som ett uttrykk for det bondske og et dansested i Sandnes heter det. Texas har blitt mer enn en stat. Det er en tilstand. Og Texas har en historie.

Under uavhengighetskrigen mot Mexico i 1836, sto slaget om Alamo, et lite misjonærfort som den gang lå midt i ingesteds. 155 soldater og frivillige, ledet av legender som Davy Crockett og James Bowie sto imot general Santa Anas 3000 soldater i nesten en måned. Det endte i ett blodbad. Kamppropet "Remember The Alamo" brukes enda. Og slaget om Alamo har bidratt til grobunnen for et enormt fremmedhat mot meksikanere og indianere, et fremmedhat som kommer kanskje like godt fram i dag som det gjorde da. Det eneste hvite texanere misliker mer enn meksikanere er politikere. Det er ikke for ingenting såkalte "rednecks" har klistremerker på pick-up'ene sine med "Take

back Austin!" ved siden av klistremerkene hvor det står "Remember the Alamo!" og "Don't mess with Texas!" Det siste ser du veiskilt over alle free- og highwayene. Ikke forsøple Texas, ikke kjødd med Texas.

Klasseskiller

Texas er også et samfunn fullt av klasse-motsetninger. En av de siste dagene jeg var der gikk jeg tur med hunden som bodde i samme hus som meg. Over hovedveien, igjennom golfbanen (i håp om at leiepolitiet som passer golfbanen ikke skulle se oss). Forbi tennisbanene, og forbi marka hvor baseballkampene spilles. Rundt en sving, og ned en liten gate, og enda en sving, så var vi der.

Fra å befinne oss i en typisk texansk overklasse-suburb, eller forstad, var vi nå midt i ingesteds, Timberlake Woods. Og litt bortafor; et område med navnet Cut'n'Shoot. Kontrastene var enorme. Fattige mennesker, for det meste hvite, uten noe som helst sosialt støtteapparat rundt seg. Rustne biler og bildeler lå spredd i hagene, og av og til så vi en rusten trailer også. Påkjørte hunder lå og råtna i solsteiken på Interstate 10, Texas' hovedvei som går rett igjennom området.

Menneskene som bodde her var kanskje ikke skutt, men de var i hvertfall

knekt. Målt i meter er ikke avstanden mellom det sykt rike og det utfattige Texas lang. Målt i dollar er den uoverkommelig, for de fattige.

American Way?

Dagen etter reiste vi til Houston sentrum. Ved foten av de 80-etasje høye skyskraperne i glass lå uteliggerne, noen var kanskje alkoholikere, noen var kanskje narkomane, men mange var ingen av delene. De har bare falt utenfor systemet på alle tenkelige måter.

The American Way er stengt for disse menneskene, som den er det for det store flertallet av jordas befolkning. Den Amerikanske Drømmen, om personlig frihet og rikdom har forlenget blitt virkelighet, for noen veldig få. Prisen som menneskeheten hver dag betaler for at dollar-karusellen skal fortsette å snurre for de ufattelig rike er umenneskelig høy.

Vi blir utnyttet!

Foto:
Klassekampen

Nytt RU-hefte

I august gir Rød Ungdom ut et hefte om Ungdom i Arbeid, der du kan lese mer om hva som skjer, hvorfor, og hva vi kan gjøre for å slå tilbake. Bestill det fra RU-kontoret!

Arbeidsforholda for ungdom blir stadig verre. Vi vil se litt på hva som skjer, og det viktigste: Hvorfor skjer det?

Av Sigurd Jorde

I løpet av de siste 10-15 åra har arbeidsforholda for ungdom endra seg mye, og de har blitt verre. Den sterke økninga i arbeidsløsheten på slutten av 80-tallet og utover 90-tallet ramma ungdom sterkest. Den førte til at det idag er færre ungdom som har fast heltidsarbeid. De har enten blitt arbeidsløse eller tar videre eller høyere utdanning.

De fleste som jobber gjør dette ved siden av skole/utdanning eller i feriene. Av ungdomsgruppa mellom 17 og 24 år har 27 % arbeid ved siden av utdanning. Ungdom jobber derfor stadig oftere deltid-jobber på kveldstid og i helgene. De har derfor hopa seg opp i visse deler av arbeidsmarkedet, først og fremst i butikk/sa-

Butikk:

Utvida åpningstider og flere butikker har ført til at flere unge jobber i salgsyrker. I 1992 befant 36% av 16-19 åringer i jobb seg i disse yrkene. Butikkeierne bruker ungdom som er billige i drift, kan jobbe på ubekvemme arbeidstider og kan jobbe intensivt. Det er på kveldstid og i helgene at butikkene har størst pågang, og ungdom får dermed de tyngste vaktene. Rimi ansetter folk på 10 timer i uka-kontrakter. Skoleungdom jobber da enten to kvelder uka eller en lørdag, men får ikke betalt for overtid eller ubekvem arbeidstid når de bare jobber 10 timer. Slik omgår eierne reglene for overtidsbetaling.

McJobs:

Den velkjente burgerkjeden McDonalds har i USA gitt navnet til en spesiell type jobber. McJobs betyr at man jobber mye, får lite betalt, har usikker arbeidsplass og ingen mulighet til å komme deg videre. Lønna er så lav at man bare akkurat holder hodet over vannet og ikke har mulighet til å forbedre økonomien etter hvert.

I Norge har ikke denne burgergiganten klart å skape så dårlige jobber, men det mangler ikke på viljen. Hotell- og restaurantarbeiderforbundet har ført en hard kamp for å få inngått tariffavtale for McDonalds-arbeidere. McDonalds er bygd opp på franchise-eierskap, der hver restaurant har egen eier. De ansatte på McDonalds har derfor ulik arbeidsgiver på hver restaurant, noe som gjør samla lønnskamp særlig vanskelig. De ansatte kan ikke

samle seg og jobbe mot felles arbeidsgiver, men står spredt og dårlig organisert. Rema 1000 har det samme systemet, og dette blir stadig mer utbredt.

Deltid og vikariater:

En viktig endring i arbeidsmarkedet som særlig rammer ungdom er stadig mer deltid og vikariater. Deltidsarbeid er noe mange ungdommer ønsker fordi det kan kombineres med studier. Problemet er at deltidarbeidet fortrenger mye av det normale heltidsarbeidet. Ungdom på deltidarbeid jobber billigere og mer intensivt enn noen kan i heltidsarbeid. Men deltidarbeid er ikke nok til å forsørge seg selv og familie seinere. Vårt krav må være skikkelig studiefinansiering, sånn at vi slipper å jobbe ved siden av studiene.

Vikariater og korttidskontrakter er også noe som brer om seg. For en arbeidsgiver er det billigere og mer uforpliktende ansette vikarer enn fast ansatte. Vikarer kan jobbe intensivt i perioder med stort behov, og kan sies opp med en gang det ikke er bruk for dem. De har ikke samme trygghet som en fast ansatt, og dette veit arbeidsgiverne å utnytte.

Lønn og arbeidsmiljø:

Ifølge Statistisk Sentralbyrå (rapport fra våren 1997) har ungdom et betydelig mer belastende arbeidsmiljø enn eldre arbeidere. 40% jobber i risikofyllt miljø, 33% har forurensa miljø og 75% har arbeide som er tungt eller belastende for kroppen. Dette er både mer enn for de eldre, og det er en forverring fra tidligere. Også lønnsutviklinga for unge har stoppa opp. Vanligvis går lønna noe opp for hvert år, men for aldersgruppa under 25 år har den gått tilbake de siste åra. Jenter har igjen gjennomsnittlig dårligere lønn enn gutter.

Arbeidsløshet:

Det kommer vel neppe som noe sjokk at ungdom er overrepresentert blant de arbeidsløse. Ungdom mellom 16 og 24 utgjør 34% av de arbeidsløse. Ungdomsarbeidsløshet ser alltid stygt ut i statistikkene, og har ofte vært et prioritert område. De har enten blitt dytta inn på skoler og universiteter eller på ulike kurs (AMO-kurs, arbeidsmarkedsopplæring). Andre har blitt tilbudt praksisplasser; arbeidsplasser i kommunen eller private be-

lgsgjobber og i hotell- og restaurantbransjen. Den gjennomsnittlige arbeidstida for ungdom har gått ned, og de har gått over i arbeid med kortere varighet, dvs. vikariater og sesongjobber. Vikarbyråene har vokst kraftig og bruker mange unge folk.

drifter hvor arbeidskontoret betaler lønna. Praksisplassene gir hverken sjuke- eller pensjonspoeng, og har ofte svært dårlig betalt, ned til 100 kroner dagen for ungdom. I realiteten betyr dette at praksisplassene tar over eller kommer istedet for vanlige arbeidsplasser, mens staten betaler. Slike tiltaksjobber undergraver fagrørslas kollektive avtaler.

Skole og lærlinger:

Utviklinga i skolen er også en del av helheten. Skolen og universitetene har blitt oppbevaringsplasser for framtidige arbeidsløse. Reform 94 lovet studieplass til alle, og nå er det stor mangel på lærlingeplasser for yrkesfagene. Dette gjør at bedriftene får velge seg ut den lærling-arbeidskrafta de sjøl vil ha [mer om dette i *Rebell* 2-'97]. Mange plasser brukes lærlinger igjen som billig og allsidig arbeidskraft.

Ungdom blir utnytta

Ungdom spiller en spesiell rolle i klassekampen på arbeidsplassene, vi brukes som brekkstang mot rettighetene fagrørsla har kjempa fra de siste 100 åra.

Arbeidsfolk og bedriftseiere har helt motstridende interesser, både når det gjelder arbeidstid, lønn, miljø, arbeidsrytme osv, og arbeidskjøperne finner hele tida nye måter å undergrave de avtalene som er laga. De utnytter ungdom, fordi vi ikke er fagorganiserte, ikke er klar over rettighetene våre, fordi vi passer til deltid og vikariat (ved siden av skole), fordi vi må ta til takke med den jobben vi får, fordi vi ofte skifter jobb og ikke opparbeider et samhold med kollegaene eller et forhold til fagrørsla. Man kan få uorganisert ungdom til å godta arbeidsforhold som fagorganiserte arbeidere ville ha streika mot, og i neste omgang brukes konkurransen fra den unge arbeidskrafta til å angripe de fagorganisertes rettigheter.

Forholda for ungdom i arbeid har blitt verre, de siste 10-15 åra. Hvorfor? Én grunn er at konkurransen mellom kapitalistene blir stadig hardere, og dermed også angrepene på de ansattes lønn og rettigheter. EØS og andre former for "internasjonalisering" kaster bedrifter ut i konkurranse med utenlandske selskap, og på alle områder innføres fri flyt og hard konkurranse for liksom å løse alle problemer.

Resultatet blir hardere angrep på arbeidsfolk, og ungdom brukes som brekkstang.

En annen grunn er at fagrørsla er svakere. Ikke bare er den hardt pressa fra arbeidskjøperne, LO-ledelsen og andre pamper er jo stort sett *enige* i politikken til NHO og DNA. Så fagorganiserte som vil slåss for lønn og rettigheter må som oftest også kjempe mot sin egen toppledelse i tillegg til arbeidskjøperne og NHO.

Slå tilbake!

Nå er det på tide at vi slår tilbake. Det er på mange av de typiske ungdomsarbeidsplassene at konfrontasjonen mot forverringa må komme, men det blir svært vanskelig å få til så lenge ungdom ikke fagorganiserer seg. Fagrørsla må komme seg på banen, og ta tak i lærlinger, ungdom på Rimi, McDonalds, i vikarbyråene, over alt. Og radikale ungdommer må sjøl ta grep om sakene, og arbeide for at flest mulig organiserer seg for å stå imot angrepene på rettigheter som det har tatt over 100 år å kjempe fram.

Faglig Ungdomskurs!

Rød Ungdom og RV arrangerer Faglige Ungdomskurs, for alle ungdommer som er i arbeid og ønsker å lære mer om hvordan man kan drive faglig kamp. Kurset er laga av folk med lang erfaring fra klassekamp i fagrørsla, og går vanligvis over to dager. Ta kontakt med RV eller Rød Ungdom for mer informasjon.

Stavanger RU:

Ungdom må organisere seg!

Alt for mange ungdommer er i arbeid uten å være fagorganiserte. Ungdom brukes til å undergrave faglige rettigheter. Hva kan vi gjøre? Samarbeid kan være tingen, i Stavanger er vi godt i gang!

Av Ånund Nerheim

Tidlig i vår tok LOs ungdomsavdeling i Stavanger initiativ til et faglig politisk samarbeid mellom LO og en del politiske ungdomsorganisasjoner i Rogaland. Faglig Politisk Ungdomsforum skal jobbe for at ungdom i arbeidslivet blir klar over hvilke rettigheter de har, og forstår hvilken kraft som ligger i å fagorganisere seg. Samarbeidet består i dag av LO, Rød Ungdom, Sosialistisk Ungdom, AUF, Unge Venstre, og SOS - Rasisme.

Forumet har vedtatt et radikalt faglig-politisk manifest, og et antirasistisk manifest. Det faglig politiske manifestet opp-

summerer saker vi er enige om, og skal fungere som en rettesnor for vårt videre arbeid. Et eget manifest mot rasisme ble vedtatt fordi vi mener at kampen mot rasismen er en av de viktigste kampene å føre blant ungdom, og at rasismen er en direkte trussel mot arbeiderklassen.

Statoil-kampanje

I november -97 arrangerer vi en antirasistisk konsert med flere kjente band fra Stavanger-distriktet. Mot slutten av året starter vi en kampanje for fagorganisering blant unge ansatte på Statoils bensinstasjoner i Rogaland. I kampanjen vil vi også samarbeide med Handel og Kontor som tar på seg oppfølging på den enkelte arbeidsplassen. Statoil er bare en av de mange bedriftene som ansetter unge folk til lav lønn. Vi valgte å konsentrere oss om Statoil siden de har hovedkontor i Stavanger, og vi regner derfor med å kunne få større oppmerksomhet i media.

Et arbeid av denne typen med samarbeid mellom svært ulike organisasjoner kan være tidkrevende, og man er ikke alltid garantert konkrete resultater av arbeidet. Men det er en god mulighet for revo-

lusjonære å knytte bånd til fagbevegelsen der de jobber og bor, og det er en sjanse til å radikalisere andre som deltar i samarbeidet. Sett i gang!

Fra "Faglig-politisk manifest":

- Vi vil kjempe mot kapitalismen, vi vil ha et solidarisk samfunn med fellesskapsløsninger.
- Vilkaene for utdanning skal bli betraktelig forbedret, vi krever en stipendordning og studielånsordning som ungdom kan leve med. Vi krever lik rett til utdanning, og rett til læreplass for alle.
- Vi vil at ungdom i arbeidslivet skal få en lønn de kan leve av. Vi krever lønnsøkning for ungdom.

Fra "Antirasistisk manifest":

- Vi vil ha en mer liberal asyl- og flyktningepolitikk, vi mener at asylsøkere og flyktninger sine ressurser ikke skal være avgjørende for deres opphold i Norge.
- Vi vil bidra til at det å kalle seg anti-rasist blir revet løs fra voldsbruk.
- Vi vil jobbe mot rasisme der vi jobber, der vi bor og der vi går på skole.
- Vi vil jobbe for at de fagorganiserte aktivt tar del i kampen mot rasisme.

Norsk rasisme i

Sápmi

Norsk rasisme er ikke noe som oppstod samtidig som vi fikk innvandring fra tredje verden. Norge har en lang tradisjon for undertrykking av samer, kvener, tatere og andre minoriteter. Helt siden Norge koloniserte de samiske områdene har vi samer blitt utsatt for økonomisk, politisk og kulturell undertrykking. Å nekte oss å være samiske har vært viktig for å nekte oss enhver kontroll over våre landområder og ressurser.

Av Lars-Joar Halonen

Fornorsking av samene

Sápmi (Nordkalotten) var opprinnelig befolket av samene. Fra slutten av 1500-tallet kom folk hit fra Norge, Sverige, Finland og Russland, hovedsakelig opp langs kyststrekninger og store elveleier.

På 16-1700-tallet satte myndighetene i gang et stort tildelt kristningsarbeid rettet mot samene. Dette ble viktig for den enkelte nasjonalstat, bl.a. for å sikre seg retten til jorda der kirkene ble bygget (norsk prest =

norsk kirkesogn = norsk område). Her er det viktig å huske på at grensen mellom

Norge og Sverige ikke ble trukket før i 1751, så det var konkurranse om områdene. F.eks. tilhørte Kautokeino svensk Lappland fram til grensene var endelig fastlagt.

I Norge fikk norske og danske handelsmenn øynene opp for de økonomiske ressursene som lå i disse områdene (spesielt langs kysten), og myndighetene så det som sin plikt å gjøre den samiske befolkningen til ekte nordmenn.

Den hardeste fornorskingsperioden regner vi foregikk fra 1880 - 1960 og ble sterkt hjulpet av de rasistiske strømninger som gjorde seg gjeldende ellers på kontinentet på denne tiden.

Kirke, skole, landbruk

Fornorskingsprosessen kan deles i tre "hovedfaktorer":

Kirkepolitikken: Kun norske prester og norsk språk skulle brukes i kirken. Samenes religion, som var sjamanismen (naturreligion) ble av myndighetene og de norske misjonærene sett på som djevelens verk og ble total forbudt.

Skolepolitikken: Bruk av samisk språk i skolen ble forbudt. Undervisningen gikk etterhvert over fra å kunne bruke

samisk som "hjelpespråk", til utelukkende å foregå på norsk. Mange samer forsto lite eller ingenting av det læreren lærte fra seg gjennom hele skoletiden.

Helt fram til i dag har f.eks. sjøsamene aldri fått lære om sin egen kultur og historie. I skolebøkene som omhandlet samene sto det at denne folkegruppen bodde på Finnmarksvidda, snakket samisk, levde av reindrift og gikk i kofte til daglig. I denne framstillinga av samene kjente sjøsamene seg ikke igjen og dette forsterket bare ytterligere deres likhet med den norske kulturen og den norske måten å leve på.

Jordbrukspolitikken: Man måtte være norsk statsborger og bevise at man kunne lese og skrive det norske (danske) språk for å kunne eie jord. Skulle samene ha jord måtte de også bytte til norske navn. Et sterkere press mot å være samisk kan man knapt tenke seg! Dette har bl.a. resultert i at samiske etternavn ikke er i bruk lengre i de fleste områder (spesielt i kystområdene). Samene ble en slags "undermennesker" i sine egne områder og de fleste ble (om ikke akkurat frivillig) fornorsket.

Rasistisk "Nei Til Sameland"

Sameland er de områdene på Nordkalotten hvor samer til alle tider har bodd, dvs. omtrent hele Nordkalotten. «Nei til sameland» er en organisasjon som ble opprettet denne vinteren i Deatnu/Tana. Mange bygdefolk møtte fram på stiftelsesmøtet og den røde tråd gjennom hele møtet var anti-samiske holdninger.

"Nei til sameland" vil fjerne samiske institusjoner som er livsviktige for samisk språk, kultur og selvfølelse. De vil ødeleg-

ge generasjoners knallharde arbeid for samiske rettigheter (ikke særretter, men like rettigheter!).

NTS bruker en brun argumentasjon som går ut på at samer er farlige. Samer er fiender av den øvrige norske og finskættede befolkning. Til og med i leserinnlegg sier de ting som: «same = mann på vidda med spyd og steinøks». De kombinerer genialt historieforskning og historieløshet. De viser historieløshet ved at f.eks. lederen selv innrømmer at han ikke vet noe

som helst om samisk historie. Dette tross for at samisk historie er nordnorsk historie.

Resultatet av den antisamiske og rasistiske kampanjen fra Nei Til Sameland kan bli dype sår av hat og splittelse. Befolkningen blir splittet, til og med familier blir splittet, av propagandaen som sier at det er samene som har skylda for de fleste problemer i Finnmark.

Fornorskinga har virka...

En historie fra norsk sameland på 90-tallet

Jeg var på besøk hos en nær slektning av meg ved kysten. Alt var tilsynelatende bra og vi pratet om løst og fast. Under samtalen ble det spøkt med at jeg skulle hatt kofta på meg når jeg skulle gå ut om kvelden. Dette syntes jeg var en god ide, og gjorde så. Da jeg kom til utestedet så vakte ne litt rart på meg. Det var kanskje ikke så merkelig, tenkte jeg, ut fra at jeg faktisk hadde tatt på meg kofta og befant meg på kysten, der slike samiske plagg ikke er vanlige.

Det skulle vise seg å ikke være så enkelt. Før jeg kom fram til utestedet hadde min samiske slektning ringt til uteplassen og sagt at dem ikke måtte slippe inn «gærningen» med kofta. Heldigvis var ikke kofta noe utestengingsgrunnlag, så jeg slapp forbi vaktene.

Vel inne traff jeg en annen slektning og gikk naturligvis bort til henne. Hun kommenterte påkleddingen og resten av kvelden var hun taktisk plassert på helt motsatt side av lokallet av der jeg befant meg!

Sjølundertrykking

Dagen etter på var jeg og hilste på moren deres. Vi prata om slekta og lignende. I løpet av praten nevnte

jeg at jeg hadde vært ute og tatt en cola. Hun klikket fullstendig da det med kofta kom fram. Hun kjefet og sto i, det siste spørsmålet var om jeg hadde sagt til noen at jeg var i slekt med henne. Det ville jo vært en tragedie om naboen fikk vite at noen av hennes nærmeste var blant «de koftekleddene».

Dette er resultatet av fornorskingspolitikken; mange samer driver aktiv undertrykking av sin egen kultur, og er livredde for å framstå som det de er: Samer.

Det Snille Noreg?

Frå side 7

tar som har skrive under kontrakt på at dei kan sendast kor som helst i verda, når som helst. Noreg gjer det ei kvar imperialismakt alltid har gjort: Syter for å ha militær ryggdekning på røvartokta i tredje verda.

Kamp mot norsk imperialism!

Dette er berre eit knipe døme på framferda til dei norske herskarane. Overskotet i storselskapa, og serleg oljemilliardane, blir nytta til å styrka norsk imperialism. Og vi må velgja side. For dei undertrykte, mot imperialismen. Ingen andre enn den radikale venstresida kjem til å reisa kampen mot den norske imperialismen på heimebane.

Alle partia på Stortinget unnatt RV røyster for at oljepengane skal settjast på bok i utlandet (les: investerast i tredje verda) istaden for å bli nytta på skular og sjukeheimar i Noreg. Jens Stoltenberg har posert for pressa, peikande på Azerbadsjans jord og sagt: "Her ligg framtida for den norske folketreygda"! Dei seier rett ut at dei har tenkt å byggja norsk velferd på plyndring av ressursar i fattige land!

Men protestane mot den norske imperialismen har vore nærast fråverande. Verkeleg antiimperialisme skill seg frå falsk når det gjeld å ta stilling mot eigen stat sin imperialism. Og vi er verkelege antiimperialistar, vi må stå saman med undertrykte folk i tredje verda mot Jagland, Stoltenberg, Statoil, Hydro, Kværner og resten av snyltarane.

Stogg våpensalet til Tyrkia! Legg ned Telemarksbataljonen! Statoil ut av Nigeria! Støtt den kurdiske frigjeringskampen! Til kamp mot norsk imperialism!

Samiske krav

Sjølvsagt om samane etter mange år med kamp har fått oppretta Sametinget er det langt att før ein kan snakka om samisk råderett over ressursane i Sápmi. Dei samiske områda på heile Nordkalotten inneheld store naturrikdommar som norske og internasjonale storselskap og staten vil ha kontroll over.

Her er nokre viktige krav for samane sine rettar i dag.

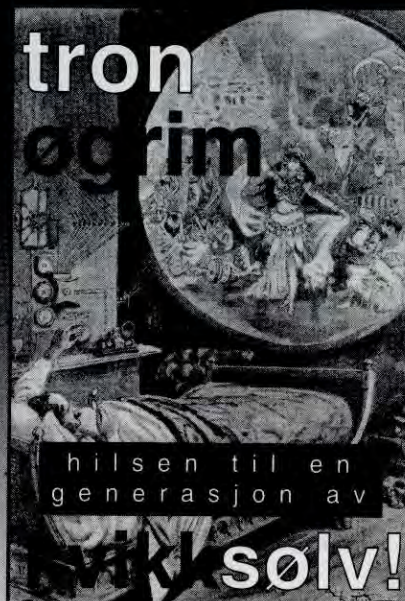
- ♦ Sametinget må godkjennast som samane sitt høgste organ.
- ♦ Sametinget må få full vetorett ved inngrep som Sametinget sjølv defi-

nerer som skadelege for samisk språk, kultur og næringsgrunnlag.

- ♦ Statskog i Finnmark, og råderetten til Statskog må overførast Sametinget.
- ♦ Respekt for samiske tradisjonar i naturforvaltninga.
- ♦ Arbeid for sameretten, og lokal forvaltningsrett opp mot EU- og EØS-regelverk.
- ♦ Tilrettelegging for, og rett til, opplæring på samisk.
- ♦ Samiske fag som vart fjerna med Reform 94 må tilbake i skulen.

Ny bok!

løgnaaktige spådommer om datarevolusjonen, verden, norge og deg!

Bestill fra RV, Osterhausg.
tlf 22989050, faks 22860055

Det er skilnad på fattig og rik i 1000-års-byen Trondheim. Det har ikkje minst Svartlamon fått merka. Bydelen skal rivast til ære for handelskapitalen.

Av Anne Grete Haugan

Svartlamon er ein liten bydel på austkanten av Trondheim som har makta å sette seg sjølv i søkjelyset på 90-talet. Folk langt utom Trondheim har høyrd om Svartlamon. Ein bydel utan dusj til alle og med mange utedassar. Ein bydel av fallerferdige hus som kommunen vil rive til fordel for ein bilbutikk. Men folk klamrar seg fast, nektar å flytte og oppmodar til sivil ulydna den dagen gravemaskinene kjem. Bilbutikken det er snakk om er det *Strandveien Auto* som vil bygga. Ikkje noko uvanleg konflikt altså; kapitalen sine interesser står mot folket på Svartlamon sine, og politikarane fungerer som reiskap for *Strandveien Auto*.

Svartlamon har hatt mange fiendar gjennom 80- og 90-åra. Planar om motorveg er enno ikkje avklarte, det har vore planar om jernbane, industrireiseing har truga området, og sist, men ikkje minst: *Strandveien Auto*.

Samhald og motstand

Svartlamon på 80-talet var ein bydel prega av ressursvake grupper; arbeidsause, narkomane og alkoholikarar. Bumiljøet var rekna som dårleg. På starten av 90-talet byrja Ungbo å plassera "ressurssterke" folk på Svartlamon, for å betre på bumiljøet.

Med kvart har nok miljøet blitt litt vel slagkraftig for kommunen!

—Dei siste 15 åra har det alltid vore ein ytre fiende å kjempe mot og det har skapt samhald. Svartlamon er eit buområde kor alle kjenner alle, og det er sjelden i 90-års samfunn. Alle som flytter hit har interesse av å bu her. Det er stor pågang av folk som vil flytte hit, og på Ungbo sine husvere er det 2 år ventetid. Og om du flytter hit blir det krevd ein del av deg. Folk må vere instilt på å bruke tid på å kjempe mot rivningskåte politikarar.

Det er Sara Thoresen og Unni Skoglund som fortel oss om kva som skjer på Svartlamon, og om kvifor dei er villige til å bruke så mykje tid og krefter på å forsvare desse husa.

Unikt bumiljø

—Desse husa har låg standard, og det gjer dei utroleg billige, på ein el-

lers stram bustadmarknad. Husleiga ligg stort sett kring 500 og 1000 kroner. Svartlamon har vorte det einaste boligområdet som er billig, samtidig som det er nært sentrum.

—Men det er miljøet som gjer at det verkeleg er verd å bu her. Det er veldig inspirerende, det bur så mange engasjerte folk her; aktivistar, musikarar, kunstnarar, studentar. Sjølv miljøet på Svartlamon

skaper engasjement. Det at du kjenner naboen gjer at det blir veldig sosialt. Dessuten er det praktisk at grensa mellom nabo og kamerat flyt ut. Det er mykje kortare å gå over gata på besøk enn å måtte sykle til Ila, seier jentene til Rebell.

—Men vi blir nok litt snevra av å bu her, vi held oss her nede og har dei fleste vennane våre her.

I 1991 vart Svartlamon Beboerforening stifta. Med flatt styre og styrt etter allmøteprinsippet, med møter kvar andre månad. Det fins ingen medlemskap, du kjem og går når du vil.

Alternative planar

—Vi har alle sett kva politikarane og næringslivet vil, men kva vil folk på Svartlamon?

—Fyrst og framst at kommunen fortsetter å eiga, men at vi får bestemme sjølv. Å kjøpe opp husa er vel å ta seg vatn over hovudet. Området må bli regulert tilbake til bustad, frå industri.

—Når ein ser korleis det har gått med dei andre rivningstruga arbeidarområda her i byen, er det viktig med retningslinjer for kva slags standard husa skal ha. Det er ikkje noko vits i å kjempe for Svartlamon om vi ikkje har råd til å bu her etterpå. Vi vil ikkje ha noko nytt Ilsvikøra eller Bakklundet [gamle buområde som fekk høge prisar etter oppussing]. Folk her er ikkje misnøgd med utedass eller litt kalde hus.

—For tida lagar vi alternative planar. Ein kor *Strandveien Auto* er der dei er, ein kor dei bygger i høgda og ein plan kor dei er borte og lokala kan bli brukt til konserter, kafear, små hyblar, små butikkar og kontor, seier Unni og Sara til Rebell.

Striden om Svartlamon stå mellom folka som bur der og kommunen&kapitalen. Det vanlege i kapitalistiske samfunn er at *kapitalen* vinn, det veit dei som kjempa mot Glasshuset i Bodø, Nidelven Terrasse i Trondheim eller for Møhlenpris i Bergen.

Men likevel; det er mykje betre at vi viser motstand enn at vi ikkje gjer det. Og det er berre gjennom kamp mot det gamle og urettvise at eit nytt samfunn kan veksa

Til å vera ein liten bydel i ein liten by i eit bitte-lite land, har Svartlamon fått til mykje: "Vernegalla" for ein stappfull Olavshall, Svartlamon Infokafe, Samleplata From Svartlamon With Love, støtteplata "Svartlamon mot riving" med mellom andre Tre Små Kinesere og Motorpsycho, demonstrasjonstog, eit eige veggmåleri av kjende Trondheims-kunstnarar og mykje meir.

Svartlamon har sidan andre verdskrigen vore truga mange gongar. I 1949 sto det over 100 hus her. Eit gammalt arbeidarstrøk vart ofra til fordel for industri, og idag står berre 15 % av dei opphavelege husa att. Dei siste tiåra er det rive hus her fleire gongar, desse kvartala ligg no heilt brakk og er til ingen nytte.

Rein luft - bare for de rike?

Lufta i Oslo er livsfarlig. Og det er folk på Østkanten som må puste inn forurensinga, rikingene slipper unna

Av Line Hansen

Jo mer penger folk har, jo mer bil kjører de. Likevel er det ikke folk i Holmenkollåsen som er plaga av helsefarlig luft, men alle vi andre som ikke har råd til å kjøpe oss vekk fra trafikkulempene. En ny rapport fra Ståten's Forurensingstilsyn (SFT) viser at 125 000 Oslofolk daglig puster inn helsefarlig luft, flesteparten folk i Oslo Øst. På Skøyen, Bryn og i Gamlebyen er lufta aller verst, med over 60 mikrogram nitrogendioksid (NO₂) pr. kubikkmeter, noe som i følge SFT kan føre til *alvorlige helseplager*. Hele nedre Groruddalen og store deler av Sentrum hadde luft med mer NO₂ pr. kubikkmeter enn grenseverdien på 50 mikrogram. Disse tallene viser luftforurensinga i gjennomsnitt et halvt år, toppene på de verste dagene er mye høyere. I den verste timen med luftforurensing blei hele 370 000 Oslofolk utsatt for helsefarlig luft!

Beregningene til SFT er gjort på bakgrunn av målinger fra 1994/95. Målingene

fra i vinter viser at situasjonen har vært enda verre i år. Det er med andre ord enda flere Oslofolk som puster i helsefarlig luft, enn det som går fram av tallene fra SFT. På landsbasis er 700 000 personer i 32 byer utsatt for helsefarlig luft. Og verre skal det bli. Bare i fjor vokste biltrafikken med 4,5 prosent, og regjeringa legger opp til at veksten skal fortsette.

Groruddalen blir ubeboelig?

Det fins allerede 20-30 trailerterminaler i Groruddalen, store anlegg som Posten, NSB, Byggeland osv. I tillegg hadde man tenkt å bygge en stor trailerstopp, men dette blei stoppa i bystyret men én stemmes overvekt. Men IKEA skal det bli, på Furuset. Møbelgiganten skal legge under seg grøntarealer og fotballbaner, og bygge parkeringsplass for 1000 biler. De regner med 1 million biler i året, resultatet blir enda mer forurensing i Groruddalen. Nok

et bevis på at Big Business går foran Liv&Helse i vårt samunn, og det er sjølsagt Østkanten som får svi mest.

Sats på kollektivtrafikk!

For å redusere bilbruken trengs helhetlige og kollektive løsninger. Bygg ut kollektivtrafik-

ken! Og tving trailertransport over på tog. Dette står i motsetning den rådende politikken, hvor samfunnsutviklinga overlates til markedet, dvs det som passer de rikeste best. ("De rikeste" er f.eks. oljeselskapene, bilprodusentene og andre som er tjent med privatbilismen.)

Men etterhvert som folk har fått et skikkelig alternativ til bilen (men ikke før), må det *også* bli lagt restriksjoner på den private bilbruken. Begrensinger av parkeringsmulighetene og kvoter for bilkjøring er nødvendige virkemiddel. Hvis ikke veit vi hva som skjer; enda flere biler på veiene med mere kø, trafikkskader, støy, luftforurensing som resultat.

Åpne møter:
Miljømøte om Oslo indre Øst, 25. aug kl 18, Grønland Bydelshus.

"Skal Groruddalen kveles i støv og eksos", 4. sept kl 19, Grorud Samfunnshus.

Arrangert av Oslo RV.

Bli med i Rød Ungdom!

Info om Jentekonferansen på baksida av bladet.

Jeg vil:

- ☐ Være med i Rød Ungdom
- ☐ Ha info om RU
- ☐ På jentekonferansen
- ☐ Ha info om konferansen
- ☐ På Bøllekurs (for jenter)

Navn:

Adresse:

Postnr:

Sted:

Telefon:

Alder:

Skole/arbeidssted:

Send til:
Rød Ungdom Osterhaugst. 27 0183 Oslo

Revolusjonær?

På den norske venstresida råder det stor usikkerhet om hva som er en ekte revolusjonær ånd. Har du stoppet opp og spurt deg selv hvem du egentlig er? Kartet stemmer ikke alltid med terrenget... Men fortvil ikke; Rebll kan hjelpe deg ut av uvissheten. Etter å ha svart på disse ti spørsmålene skulle sannheten komme på bordet:

Av Tonje og Suzanne

1. den kjekkeste gutten/jenta på skolen ringer deg helt uventet og ber deg med på kino. Hvordan reagerer du?

- a) Du er mer enn villig, men spør først hvilket stjernetegn han/hun er født i slik at du kan sjekke i astrologiboka om dere har noen framtid sammen.
- b) Du sier du skal tenke på det. Du trenger nemlig litt tid til å forhøre deg om vedkommende - du vil jo ikke gå ut med en som ikke har politisk korrekte meninger.
- c) Du blir henrykt.

2. Hvis du kunne velge mellom alle i hele verden, hvem ville du tatt med på en øde øy?

- a) Karl Marx.
- b) En pop-stjerne.
- c) Rob Lowe/Brooke Shields.
- d) Kjæresten din.
- e) En hund, den er tross alt menneskets beste venn.

7. Kjæresten din gir deg en rød rose. Hvordan reagerer du?

- a) Jeg blir oppbrakt. Jeg stemmer da ikke på arbeiderpartiet!
- b) Jeg tar imot den - den er jo rød.
- c) Jeg har ingen kjæreste.

8. Det skal være en stor anti-rasistisk demonstrasjon. Ute regner det og du føler deg litt tufs. Hva gjør du?

- a) Jeg går. Det er tross alt en hovedprioritering for Rød Ungdom.
- b) Jeg går fordi jeg håper at Han/Hun kommer til å være der.
- c) Jeg holder meg hjemme, spiser boller og ser gamle Seinfeld-episoder på video.

9. Du er på fest og Han/Hun er der. Hva gjør du for at vedkommende skal bli din?

- a) Jeg går aggressivt og målbevisst til verks. I kveld skal Han/hun bli min!
- b) Jeg setter meg i et hjørne, blafrer med øyenvippene og venter på at Han/Hun skal ta initiativet.
- c) Jeg later som om jeg får et epileptisk anfall på dansegulvet, for slik å fange Hans/Hennes oppmerksomhet.

3. Hvilke klær føler du deg mest komfortabel i?

- a) Siste mote.
- b) Jeg har funnet min egen stil. Den er kanskje ikke så stilfull, men den er iallefall behagelig.
- c) Litt "blitzy", liksom.
- d) Grill-dress.

5. Hvordan ser du deg selv om ti år?

- a) Med diamanter dinglende fra ørene i baksetet på en Rolls Royce.
- b) I produksjonshallen på Kværner.
- c) Som oppdagelsesreisende.

4. For en gangs skyld har du kvelden fri. Hva gjør du?

- a) Trommer sammen til en punkt-demonstrasjon mot Schengen og ber alle vennene dine.
- b) Er sammen med venner.
- c) Drar til Sverige og kjøper billig øl og voksenblader.

6. Er du overtroisk?

- a) Så klart! Hvordan vil du forklare bankeånder kanskje?
- b) Egentlig ikke, men det er mer mellom himmel og jord...
- c) Selvfølgelig ikke. Jeg er materialist og tror bare på håndfaste ting.

10. Du skal arrangere din "Drømmebursdag" og kan invitere et hvilket som helst band i hele verden. Hvilket velger du?

- a) Gatas Parlament.
- b) Noen andre.

Ordliste

Rob Lowe og Brooke Shields: Tenåringsidoler fra 80 - tallet

Grill-dress: Hverdagsantrekk for campingturister

Rolls Royce: Fin og veldig dyr bil

Materialist en tilhenger av den filosofiske materialismen, som bl.a. marxismen springer ut av.

Seinfeld: Amerikansk komiker med stor ungdoms-appell.

Gatas Parlament: Revolusjonær rapgruppe fra Oslo

De fem store gutta boys: Mao, Marx, Lenin, Engels og Stalin

Finn sannheten om deg selv på side 26!

En historie om

KVINNEUNDERTRYKKING

Det var en gang to kjønn - og så lenge noen kunne huske, hadde det ene vært undertrykt. Det mange av menneskene lurte på var om det alltid hadde vært slik, og hvordan kjønnsrollene hadde oppstått. Og ikke minst; måtte det fortsette å være sånn for alltid?

Av Tonje og Suzanne

Opp gjennom historien hadde mennene kommet med mange forklaringer på hvorfor kjønnene var forskjellige, men etter hvert forstod mange kvinner at disse forklaringene ikke var riktige. Mannsamfunnet hadde rett og slett funnet dem opp for å rettferdiggjøre mannens rolle som den overlegne. En av de første som skrev om dette var Poulain de la Barre, og hun sa om mennene at: *"De er på samme tid dommer og part i saken"*. Kvinnene ble skeptiske til forklaringene som mennene hadde gitt. Slike som at *"Mannen fra naturens side er smartere enn kvinnen"*, *"Kvinnen er biologisk mer skikket til å ta seg av barn og huslige sysler"*, *"Følelser og mellommenneskelige relasjoner ligger nærmere henne enn teknologi og logisk tenking"*, osv. Disse påstandene var svært vanlige, men de ble aldri bevist, tvert imot ble de stadig oftere motsagt.

En av de som først ga en omfattende framstilling av hvordan kvinnens plass ikke er formet av "naturen", men av økonomisk avhengighet og undertrykking, var Karl Marx' nære medarbeider Friedrich Engels. Han ga ut boka *"Familiens, privateiendommens og statens opprinnelse"* i 1884. En av vårt århundres største tenkere på dette området er Simone de Beauvoir. I 1949 ga hun ut sin bok *"Det annet kjønn"*, hvor hun ga sitt svar på hvorfor mannen hadde mer makt enn kvinnen, selv om han egentlig ikke var smartere. Hun mente at det var to historiske omveltninger som hadde vært avgjørende for kvinnens rolle; jordbruksrevolusjonen og den industrielle revolusjon. Vi kan her bare legge fram et

lite utsnitt av det som er skrevet om kvinneundertrykkings historie, og vi håper det kan få deg til å sette deg grundigere inn i spørsmålet på egen hånd. Vår lille fortelling tar utgangspunkt i Beauvoir og Engels sine teorier.

"Ursamfunnet"

Før framveksten av jordbrukssamfunnet var menneskene nomader, de streift omkring på jakt etter mat i stadig kamp mot naturkreftene. Mannen var fysisk sterkere, og hans oppgaver var derfor å jakte og forsvare stammen mot angrep fra dyr og andre stammer. Han kunne dra langt av gårde og bli borte i dagervis.

Kvinnens mest åpenbare oppgave var nedfelt i biologien hennes; en vesentlig del av tiden hennes gikk med til *reproduksjon*, altså å føde barn, passe barn og drive "husarbeid". Kvinnen ble langt mer bundet til "de nære ting" enn mannen, hun passet barn, sanket mat og drev "a/s urhjemmet". Man hadde altså et kjønnsdelt arbeid av praktiske årsaker, ikke først og fremst diskriminerende. Det fantes ingen undertrykkende institusjoner (ekteskap, rettsvesen, skoleverk, skattesystem osv.).

Avstamning ble regnet etter kvinnelinjen; du arvet tingene til mora di, mens eiendommen til en far som døde ikke gikk videre til hans barn, rett og slett fordi man ikke visste at barna hadde noe med mannen å gjøre. Den religiøse tilbedelsen var asekseuell. (Guddommen var verken kvinnelig eller mannlig.)

Dette var samfunn uten den systematiske kvinneundertrykkingen som seinere samfunn har. Det finnes også eksempler på samfunn hvor kvinnene på mange områder var det dominerende kjønn.

Rikdom - makt - undertrykking

Etter hvert utviklet menneskene bedre redskaper, og de begynte å samle og avle dyreflokker i stedet for å løpe rundt på jakt. Dette ga grunnlag for oppsamling av rikdom, og rikdom gir makt. Dette ble *mannens* makt, for sjøl om kvinner har kontrollert redskaper for veving, pottemakeri og lignende, var det mannen som kontrollerte redskapene for å skaffe mat, og etter hvert dyreflokkene - altså rikdommen.

På samme tid ble *menneskers arbeidskraft* en kilde til rikdom. Tidligere hadde hvert menneske ikke produsert stort mer

det det som måtte til for å holde liv i seg sjøl, nå ble det et *overskudd* på grunn av dyreavl og bedre redskaper. Dermed kunne man samle rikdom ved å kontrollere andres arbeid. Dette gjorde at kvinnen i enda større grad ble bundet til barneavl, for nå var det viktig for familiens mannlige overhode og eier av dyreflokken å ha familien i arbeid og dermed øke rikdommen.

Siden dyreflokken formerer seg raske enn menneskefamilien trengte man flere folk enn familien hadde til å passe dyrene. *Slaveriet* oppsto.

Gud blir mann

Da man utvikla jordbruket ble nomadene åkerdyrkere og dermed bofaste. Jordbruket førte til enda et stort framskritt i produktivitet og dermed i rikdom, og i makt. Dette var fortsatt for det meste *mannens* eiendom og mannens makt. I religionene sto jordas fruktbarhet i sentrum, og folk mente at det var ett bånd mellom fruktbarhet, jord og kvinnelighet. Moder jord var hellig og mystisk fordi man ikke hadde forstått at det var en sammenheng mellom sex og graviditet. Dette satte "det kvinnlige" i et positivt lys.

Fortsetter
på side 25

MAKTA OVER

massemedia

Er du rik har du makt. Massemedia er ikke noe unntak fra dette, sjøl om det fins en masse prat om "den frie presse".

Av Jacob Skjelberg og Pål Hellesnes

Storselskapene har sterk innflytelse over måten massemedia framstiller verden på. Det overrasker deg sikkert ikke at du kan lese en slik påstand i Rebell. I denne artikkelen ser vi litt på hvordan makta til rikingene helt konkret finner veien til forsida på avisene.

Vi skal se på tre veier til kapitalens makt over media.

- 1 De eier massemedier
- 2 De velger hvor de annonserer
- 3 De bruker sin posisjon som viktige kilder for nyhetsmediene

1 Eierskap

Som ellers i det kapitalistiske Norge gjelder den Hellige Eiendomsretten også i mediaverdenen. Det vil si at private aksjonærer kan eie kjempestore mediabedrifter, og at aviser, radio, TV er underlagt markedets lover. Som i andre bransjer ser vi en utvikling mot stadig større media-selskaper. Schibsted, et stort norsk selskap, eier VG, Aftenposten, halve TV2 og en rekke mindre aviser. Orkla, heller ingen liten "aktør", eier Dagbladet og en rekke lokalaviser.

I utlandet er det ofte verre: Amerikanske General Electric er et industrikonsern med over 200 000 ansatte, og en storprodusent av våpen. General Electric eier flere medier, for eksempel TV-selskapet NBC. Det mest ekstreme landet er kanskje Italia, der Silvio

Berlusconi har bygd opp et enormt mektig mediaimperium. Da Berlusconi bestemte seg for å bli politiker ble han statsminister på rekordtid, fordi han kontrollerte et enormt propaganda-apparat.

Over hele verden er trenden at små, lokale media fortrenses av større konkurranter. For eksempel fins det bare en avis i Trondheim, Adresseavisen. At store media får nyhets- og annonsemonopol åpner for ensretting av informasjon og det gjør det lettere å stenge ute ubehagelig opposisjon.

Eierne styrer

Har storselskapene makt over innholdet i massemediene? Ja, det har de. "Men aviser styres av redaktøren, og redaktørplakaten forbyr eierne å gripe inn i redigeringa av avisa", vil sikkert både Schibsted, Orkla og Redaktørforeningen protestere. Men det er eierne som setter ned styret for avisa, styret bestemmer hvem som er redaktør, og redaktøren ansetter journalister og underredaktører. Og vil styret ansette en redaktør de tror kan komme til å sette "feil" ting på trykk? Nei. Vil redaktøren ansette journalister som skriver "feil" ting, slik at han risikerer bråk med eierne? Nei. Og hvis det likevel skulle komme inn en

le det bli "problemer" med innholdet i avisa, har eierne makt til å bytte ut redaktøren. Og redaktører blir skifta ut.

Et av de beste eksemplene på at denne "styringa" fra eierne virker, er holdningene til EU-spørsmålet blant journalister i Akersgata (VG, Dagbladet, Aftenposten). Som kjent var det over 50 % nei i folkeavstemninga, i dag er det mye mer. Da Klassekampen prøvde å undersøke hva journalistene i Akersgata mente, i 1994, fant de ikke en eneste EU-motstander! (Alle svarte enten at de var for EU eller at de ikke ville si hva de mente.)

2 Den "beste" overlever?

For de fleste massemedia er reklame og annonser en avgjørende inntektskilde. Den vanlige forestillinga er at annonsørene velger aviser ut fra hvem som har flest lesere. Det vil si: "Bra avis = mange lesere = mange annonser, altså *det som folk vil ha* er det som overlever". Så enkelt er det ikke. De store annonsørene velger ikke bare på grunnlag av avisenes opplag, men bevisst på grunnlag av hva slags aviser de liker og ikke minst hvem avisene henvender seg til. Ei avis med rike lesere, f.eks. Dagens Næringsliv, blir interessant fordi de som ser reklamen din har mye penger å

bruke. Slik bestemmer store annonsører (kapitalistene) hvilke aviser som skal gå godt økonomisk og hvem som må slite.

Et eksempel: Hvis det var slik at avisene fikk annonser etter hvor stort opplag de har, ville alle aviser få like mange annonsekroner pr 1000 i opplag (de med flest 1000 i opplag får dermed størst inntekter). Vi ser på annonseinntektene pr 1000 i opplag på Klassekampen (KK) og Dagens Næringsliv (DN) i 1990. DN fikk 2.174 mill. per 1000 opplag, mens KK fikk 0.351 mill per 1000 opplag. DN fikk altså over 6 ganger så mange annonsekroner pr

Foto: Klassekampen

journalist med "feil" meninger, kan redaktøren lett ta henne vekk fra de følsomme stoffområdene, f.eks. var det veldig klar styring av hvem som skreiv om EU-kampen fram mot folkeavstemninga. Og skul-

leser som KK! DN er markedsliberalistisk, KK er revolusjonær. Er annonsørens valg tilfeldig?

3 Kildenes makt

Journalister er helt avhengige av kilder. Hvis du er statsminister, kjent politiker eller sjef i et stort selskap, sitter du på informasjon som journalistene er veldig interesserte i å ha tilgang til.

Et godt forhold til viktige kilder er avgjørende for mange journalister i store media. Og hvem får et godt forhold til ministeren eller direktøren? Hun som skriver avslørende og kritiske artikler, eller han som oppfører seg som en høytaler for makta? Sjølsagt er det de "snille" journalistene som får tilgang til informasjonsgodbiten fra de høye her. Dette handler om kildenes makt.

De fleste "aktører" i næringsliv og politikk har skjont at kildene har makt, at man kan "styre" avisredaksjoner og skape sine egne nyheter hvis man er flink og har store ressurser. De store selskapene og organisasjonene har egne presseavdelinger som tar seg av journalister og pleier kontakten med pressa. Men de største går mye lenger, de kjøper tjenester fra "informasjonsrådgivere".

Selskaper som Geelmuyden.Kiese driver med slik rådgiving. I Geelmuyden.Kiese jobber folk som Rune Gerhardsen, tidligere Ap-minister Matz Sandmann og flere kjente tidligere FrP-politikere.

Informasjonsrådgiverne har ekspertkunnskap om hvordan beslutninger fattes og makt utøves, og selger sine tjenester dyrt til de som kan betale for å finne en måte å "få gjennomslag" i media og opinionen.

Et kjent eksempel er at Geelmuyden.Kiese står bak hele ideen om å lansere gasskraftverkene som et "miljøprosjekt". Ap-regjeringa har begynt å kjøpe inn politikken sin fra profesjonelle informasjonsrådgivere!

De store rådgiverselskapene har gjort "den frie presse" enda mer ufri.

ABONNER

PÅ

KLASSEKAMPEN

AV ARBEIDETNES KOMMUNISTPARTI (MARXIST LENINIST)

DEN

REVOLUSJONÆRE

DAGSAVISA!

22059500

Ved å bruke store ressurser på å planlegge registrere "nyheter" og få dem inn i massemedia, utnytter de "kildenes makt" maksimalt, og de stakkars journalistene blir ofte brikker i et spill de ikke engang vet hvem som deltar i. "Journalistene vil gjerne ha de kildene de trenger, men resultatet blir ofte at det er kildene som får de journalistene

de trenger", som Sigurd Allern skriver i sin bok Kildenes makt.

Media som vårt talerør!

Det er ingen tvil om at tilgangen til informasjon, og hva slags informasjon som presenteres, har mye å si for vanlige folk sine muligheter til å påvirke utviklinga i vårt samfunn. Om en i det hele tatt skal kunne snakke om demokrati i dag, kommer en ikke utenom medias rolle. Massemedia og makt over informasjon spiller en stadig viktigere rolle i kampen for og mot frigjøring, for og mot kapitalismen. For å kunne være med og løse problemene, må vi vite om dem, for å kunne gjøre opprør må vi vite hva vi skal gjøre opprør mot, og da trenger vi media. Samtidig veit vi at det er fullt mulig å vinne mot massemedia, gjennom politisk organisering blant folk flest. Tenk f.eks. på EU-kampen!

Men spørsmålet om media står der uansett: Vi må bygge media som tjener arbeidsfolks interesser. Det kan virke håpløst, siden staten og kapitalen er ekstremt sterke. Men det er mulig. Rebell finnes. Radio RV i Trondheim sender hver dag. Norge har ei revolusjonær dagsavis, Klassekampen! Og ikke minst: Vi har internett. Internett gir selv fattige opprørsbevegelser muligheten til å nå millioner av mennesker med usensurert informasjon, i løpet av minutter. Dãnt kan det bli bråk av!

Hovedkilde: Kildenes makt av Sigurd Allern

Men i takt med at menneskene i økende grad behersket naturen oppstod det en ny situasjon. Tilbedelsen av Moder Jord hadde vært bygget på uvitenhet og avmakt. Nå begynte menneskene å se årsakssammenhenger: Man sår, det spirer, man høster. Man har sex, kvinnen blir gravid, barn fødes. Vi utvikla altså *rasjonell tenking*, matematikk og logikk oppsto. Nå ble kvinnen ikke lenger opphøyet som mystisk. Man skapte mannlige guddommer som skjøv de kvinnlige ned fra tronen, og det positive synet på kvinnen ble erstattet av et negativt: Hun gikk fra hellig til uren. Pythagoras, en kjent geometriker fra det antikke Hellas, sa noe som er typisk for hvordan man etterhvert så på kvinnen: "Det var et godt prinsipp som skapte orden, lys og mannen, og et ondt prinsipp som skapte kaos, mørke og kvinnen."

Arverekka, det store nederlaget

Når menneskene opparbeida seg rikdom ble *arvespørsmålet* mye mer interessant enn før. Mannen hadde som sagt fått økt makt gjennom kontroll over overskuddet fra dyreavl og jordbruk. Mannen brukte sin økte makt til å få endra arvefølgen, det ble etterhvert i de fleste samfunn slik at eiendommen gikk videre til *mannens* blodsslektninger. Slik inntraff en av de største forandringene i kvinnens historie.

Det hadde jo aldri vært noen tvil om hvem moren til en unge var, derfor hadde arverekkefølgen fulgt kvinnene. Nå ble den avløst av den mannlige arvefølgen, som gjorde at eiendom mannen samlet opp kunne føres videre til hans barn, dvs hans sønner.

Derfor ble det mye viktigere enn før å være sikker på at ungene kona hans fødte virkelig var hans, og ikke naboens. Sønnene *hans* skulle arve gården. Kvinnen måtte heretter være monogam (en partner), mens mannens polygami (flerkoneri) ble godtatt. Fra da av hadde ikke kvinnen mye hun skulle ha sagt, og patriarkatet (det mannsstyrte samfunnet) utviklet seg gradvis. Det ble satt i system gjennom lover og regler skrevet av mannen. Herfra kan vi si at kvinnens historie i stor grad faller sammen med arverettens historie. Som barna ble hun mannens eiendom, og hun kunne ikke eie eller gi eiendom videre selv. Tidligere var hun et medlem av sin egen klan, også etter at hun gifta seg. Nå ble hun underordnet mannens *familie* - en eiendel frarøvet personlig verdighet, fordi hun ikke eide selv.

Familien ble en grunnstein i kvinneundertrykkinga, der hadde mannen kontroll over kvinnen og barna og de verdene de skapte med sitt arbeid. Opprinnelsen til ordet familie er svært interessant: Hos romerne betydde ordet *famulus* husslave, og *familia* var ordet for *alle* slaver en mann eier.

I neste Rebell fortsetter historien, om den industrielle revolusjon og om kvinnekamp før og nå.

Simone de Beauvoir

Ny versjon av "TV2 hjelper deg":

TV2 sponser nazister

For noen måneder siden sendte TV2 en dokumentar om nazistmiljøet i Norge. I forbindelse med innspillingen betalte de rundhåndet ut honorarer til folk som er kjent som sentrale personer i de høyreekstreme miljøene.

Av Erik Kruse

Hoveddelen av programmet var et intervju med Tom Kimmo Eiternes, en av de mest kjente nazistene på Vestlandsområdet. Eiternes er dømt for vold flere ganger, og han satt fengsla for ran av en våpenhandler da dokumentaren blei laga. Dokumentaren avslørte selvfølgelig veldig lite, man fikk presentert de samme gamle påstandene om den store mystiske jødekonspirasjonen som har Verdensbanken, NATO og Boris Jeltsin i sin hule hånd, om innvandrerer som føder for mange unger, om rasekrig og andre uhumskheter.

Det interessante ved dokumentaren åpenbarte seg i rulleteksten. Der blei seerne nemlig informert om at Eiternes hadde fått 20.000 kroner for å la seg intervjuet av TV2. De snille menneskene hoppa nok litt i godstolene rundt omkring i det ganske land (og sølte potetgull på teppet), men TV2 hadde flere overraskelser på lager: Under "fotografer" sto nemlig Eirik

Ragnar Solheim oppført, bedre kjent som lederen for Viking i Oslo og en lite hyggelig kar. Sist gang han blei sett i all offentlighet, var han i Oslo Tinghus, sikta for å ha trua folk med en pistoletterligning og for å ha skada en gutt ved å plassere en "strømpistol" (en slags stav som sender ut strøm så man får vondt) i underlivet hans.

-Ingen betenkeligheter

Da Rebell kontaktet TV2 og Gerhard Helskog, som var ansvarlig for intervjuet, fikk vi vite at høyst ærede überführer Solheim hadde mottatt intet mindre enn fire tusen kroner for et videoopptak fra en nazistfest på Alnabru i Oslo. Dette betyr at TV2 har forsynt et voldelig og nazistisk miljø med 24.000 kroner, penger som kan brukes til å trykke løpesedler, plakater eller klistremerker, til å kjøpe våpen eller til å transportere norske nazister til utenlandske arrangementer.

Da Helskog blei konfrontert med situasjonen, hadde han lite å melde. Han så ikke noen journalistiske betenkeligheter med å betale et kriminelt intervjuobjekt mangfoldige tusen kroner, han mente at vinklinga i programmet var grei (siden en antirasist også blei intervjuet) og mente at sponsing av deltagere og bidragsytere i TV-bransjen er så vanlig at det må man nok bare regne med.

Bra for seertallene?

Problemet med denne saken er nettopp det siste aspektet som Helskog trekker fram, nemlig

at dette er vanlig praksis. Det er ikke noe uvanlig ved at norske aviser og TV-kanaler betaler nazister for "bidrag" til deres artikler og programmer. For en stund siden blei det avslørt at nazister hadde våpentrening i skogområdene rundt Oslo. Deler av våpentreninga blei filma av Michael Knudsen fra Jessheim, kjent norsk høyreekstremist som har utstrakt kontakt med likesinnede i Danmark og Sverige og som har gjort god butikk av å selge "viking-rock" og t-skjorter med nazi-motiv. Disse opptakene blei solgt til NRK-Dagsrevyen for en ukjent pris. Flere av de store avisene har også betalt nazister for bildemateriale fra konserter og andre arrangementer.

På denne måten bidrar norsk media til ting. For det første er det lite lurt å la seg presse til å betale masse penger til tvilsomme intervjuobjekter. For det andre sponser man et miljø som i Norge og internasjonalt har utmerka seg spesielt med voldelige aksjoner mot mørkhuda, jøder og antirasister. Kort tid etter at dokumentaren blei vist på TV2, flykta Eiternes fra fengselet og media eksploderte i en opprulling av en gjeng nazister som hadde samla seg militært utstyr og våpen sammen med lister over kjente stortingspolitikere, biskoper og antirasister. Man kan jo lure på hvor TV2s penger ender opp til slutt. Men det driter vel TV-kapitalistene i så lenge nazistpøblene får opp seertallene på reklamekanalene deres?

Sannheten om deg!

Fra side 22

Poeng:

1. a-1	b-5	c-3		
2. a-5	b-3	c-4	d-1	e-0
3. a-1	b-5	c-4	d-3	
4. a-5	b-3	c-1		
5. a-1	b-5	c-3		
6. a-3	b-1	c-5		
7. a-5	b-5	c-3		
8. a-5	b-1	c-3		
9. a-5	b-1	c-3		
10. a-5	b-3			

13-25 poeng:

Du er nok ikke så opptatt av politikk, og er kanskje litt mer åndelig anlagt. Du er en smule overtroisk og har sannsynligvis røkelse på rommet. Muligens var du blandt dem som hadde nøkkelost på matpakka. Allikevel skliir du lett inn i mengden, er redd for å skille deg

ut og er ofte tafatt. Et snev av humor kunne gjort godt. Vårt tips til deg er at

begynner å slå deg litt løs og kanskje begynner å lese Rebell regelmessig.

26-37 poeng:

Humor og en liten dæsj ironi kan sies å være ditt varemerke. Du har alltid en god replikk på lager og går ikke av veien for fest og moro. Venner og sosial omgang er viktig for deg. Selv om dette også kjennetegner en ureflektert Party-løve, mener vi at det i ditt tilfelle er et tegn på høy grad av politisk bevissthet. Du tar nemlig del i folkets interesser og grasrotas kultur. Likevel tør du å stå på egne meninger og kan sies å være en sterk person. Dette gjør deg til en yppelig politisk strateg. Gratulerer, du må være en super revolusjonær.

38-50 poeng:

Du er aktivistisk og intelligent, har lest mye og graver deg ned i et fjell av bøker så snart sjansen byr seg. Du kan dine fem store på rams, og trenger man ett sitat for anledningen er det bare nå spørre deg, for du er ett levende oppslagsverk! Men vær forsiktig - studiene kan ta overhånd. Sånn som det er nå tar du deg ikke tid til å gå på grillfester med venner og bekjente. Det er viktig å være godt skolert og politisk aktiv, men dette bør ikke gå på bekostning av sosial omgang, da mister man kontakten med folket. Det gamle glimtet i øyet har kanskje blitt vel matt etterhvert, og vårt tips til deg er at du legger politikken på hylla for en helg og reiser på tivolicruise med danskebåten.

Av Erik Kruse

Kjell Inge Røkkes giganttråler "American Monarch" får ikke fiske-lisens i Chile. Kystfiskerne har vunnet en viktig seier over Kjell Inge Røkke, Aker RGI og American Seafood Co.

I begynnelsen av 1997 fikk Røkke avslag på sin søknad om å få lisens til å fiske utafor den chilenske kysten med den gigantiske tråleren "American Monarch". Etter mye motstand fra kystfiskerorganisasjonene i Chile og miljøvernorganisasjoner

over hele verden, avsto regjeringa i Chile søknaden fra American Seafood Co. Røkke, som eier American Seafood gjennom Aker RGI, blei så såra og vonbroten over avslaget at han stevna regjeringa i Chile for

grunnlovsbrudd. Nå har altså avgjørelsen falt, Røkke får ikke lov til å ødelegge livsgrunnlaget for kystfiskerne i Chile. Den chilenske regjeringa er tydeligvis flinkere til å ta vare på interessene til kystfiskerne i

Chile enn det vår egen regjering er i forhold til fiskerne i Norge.

Signal fra sør

- Denne avgjørelsen sender et entydig signal til rikere land i nord om å slutte å se mot sør for å finne fisk som erstatning for allerede overfiskede eller fullt utnyttede fiskerier i egne havområder, sier fiskeriansvarlig David Stenerud-Mikaelsen i Greenpeace til Aftenposten. Greenpeace er en av de organisasjonene som har engasjert seg sterkt mot Røkkes overfiske i Sør-Amerika og Asia.

Men det er ikke sånn at kystfiskere over hele verden kan puste letta ut etter dene seieren. "American Monarch" har kostet eierne 400 millioner å bygge pluss rentekostnader på 23 millioner i året, så båten kommer nok til å bli forsøkt satt inn i andre havområder etter avslaget i Chile. Supertråleren, som nå ligger til kai i Seattle, har kapasitet til å fiske 1000 tonn fisk daglig.

Sjøl om avgjørelsen i Chile bare er en liten seier, gleder vi oss over at tjuvfiskeren og snylteren Røkke har fått seg en på trynet!

[Mer om American Monarch i Rebell nr 1-'97.]

Noen ganger kan man lære noe helt annet av en ting, en det tingen er laget for å lære deg.

Av Atlas

Her for noen uker sida for eksempel, spilte jeg et dataspill. Spillet heter Kapitalisme Pluss. Oversatt.

Så hva betyr egentlig kapitalisme pluss? Jeg tror ikke jeg er helt matte-nerd hvis jeg foreslar at det betyr noe sånt som "kapitalisme og litt til". Og det høres jo hyggelig ut, ikke sant? Nå tror jeg egentlig ikke spillet er laget for å være så mye mer enn kapitalismen. Men kapitalistisk, det er det.

Dette lille harmlose dataspillet handler om å tjene penger. Ikke på ærlig vis, du veit, ved å jobbe eller noe sånt. Neida, ved å utbytte. Sånn som Kjell Inge "rykker ned" Røkke, dere kjenner typpen.

Du starter spillet med den bagatellmessige sum av 10 millioner dollar (man kan jo ikke starte som bombs heller, kan man?), som man skal bruke til å tjene penger. Disse penga skal du bruke til å bygge opp et firma. Hva firmaet driver med er revnende likegyldig. Om du bygger en fabrikk, åpner et supermarked, lager gård, eller hva faen. Poenget er at du skal tjene penger. Og som i den virkelige kapitalismen er hvordan du gjør det like interessant som ekteskapelige krangler i Arbeiderpartiet.

Dette spillet har faktisk tatt det på kornet, for i den virkelige verden er det ikke sånn at Røkke er rik fordi han er en god fisker. Røkke er rik fordi han har drit i hva vanlige folk trenger eller brydd seg om, og bare tenkt på hvordan han skulle tjene penger. Og da er det helt naturlig at du får advarsler hvis du prøver å senke prisen på maten du selger, og det er logisk at hvis folk ikke vil ha det du lager, så kan du lure folk trill rundt med en stor reklamekampanje, sånn at du får solgt driten din allikevel. Dataspiilet kopierer virkeligheten. Langt bedre enn noe bilspill på den lokale spillehallen noensinne har greid. Kapitalismen er nemlig mye enklere å sette seg inn i, enn noen Monster Truck. Det handler bare om å tjene penger. Ingenting annet. That's it. Zip.

Det morsomste er allikevel å sette seg i stolen til Bill Gates i Microsoft, og lage programvare for datamaskiner. Da er det nemlig en ting som kan gjøre at du virkelig går på snorra. Det er hvis du samarbeider med noen. For en kapitalist som vil ha monopol kan ikke samarbeide. Han må skvise, utnytte, ødelegge eller drepe sine konkurrenter. Ellers overlever han ikke sjøl.

Jeg mistenker at dette ikke er "kapitalisme og litt til". Jeg er stygt redd for at det er kapitalisme. Og da har vi en jobb å gjøre, ikke?

En skole for framtida?

Av Christian Jacobsen

Pengene fins, i Oljefondet

Kommunalavdelingen for Undervisning og Barnehager slår fast at det fremdeles vil være en underdekning på rundt 200 PC'er, og det finnes *ingen* sentralt ansvarlig i kommunen for å legge opp til drift eller koordinere videre drift av de datamaskinene som er i bruk, og kommunen har ikke råd til å ansette en. Kommunen har heller ikke råd til tellerskritt som skolen kommer til å bruke ved å ha internett. Dette må skolene betale selv. Og det er noe som skolene, med sitt allerede stramme budsjett, ikke har råd til å betale for. Derfor må de sette inn restriksjoner på hvor mye tid elevene får bruke på internett.

Skoleelevene i en av de rikeste kommunene i et land som flommer over av oljemilliarder lærer ikke engang å skru på en datamaskin. Er det på denne måten det skal komme "framtidens generasjoner" til gode at Staten gjømmmer vekk alle milliardene i sitt Oljefond?

[Les om hvorfor PC og nett til alle elever er et riktig og viktig krav i Rebell 4-'96, som også fins på www.raud.ungdom.org/rebell/]

Stavanger kommune er helt på trynet når det gjelder IT (Informasjonsteknologi) i skolene. Selv etter en tildeling av nærmere 6 millioner kroner, har kommunen ikke sjangs til å opprettholde hverken sin egen eller Utdanningsdepartementets plan for IT. Departementet krever i sin handlingsplan at det skal tildeles en PC med internetttilgang pr. klasse på barnetrinnet, og to pr. klasse på ungdomstrinnet. Stavanger kommune klarer ikke engang å gi en PC pr. klassetrinn.

Kampen barneskole har 270 elever fordelt på 2 eller 3 klasser over 6 klassetrinn, og skulle dermed hatt minst 15 PC'er, og i tillegg en del PC'er som skulle vært disponible for lærerene. Istedenfor har skolen bare én PC, som 270 elever og lærerne må dele på å bruke. Og Kampen skole er ikke noe skrekkeeksempel, det finnes skoler som er like ille, og det finnes skoler som er verre.

Venstremoralister på krigsstien

Vår oppgave er ikke å kjempe mot seksuelle minoriteter, men å jobbe for å knuse den trangsynte normen for hva seksualitet er.

Av Joakim Hauge

Angrepene på sadomasochister fra deler av venstresida er ikke annet enn rein moralisme og puritanisme. Debatten er inne på et farlig blindspor, og de eneste som tjener på det er pornoindustrien, mannssamfunnet og kapitalismen. Vår oppgave er ikke å kjempe mot seksuelle minoriteter, men å jobbe for å knuse den trangsynte normen for hva seksualitet er.

Venstresidas seksualpolitiske historie i forhold til seksuelle minoriteter er lite å være stolt av. I stedet for å støtte den homofile og lesbiske frigjøringskampen stempla venstresida oss som et utslag av borgerlig dekadanse og kapitalismens undertrykking! Men det var fortsatt håp: Under sosialismen ville vi bli "normale". Dette kan få noen og enhver til å rødme, men når akkurat de samme argumentene bru-

ker parallellen til heterofili blir det enda tydeligere hvor latterlig dette er: En homse vil gjøre seg opp en mening om heterofili. Han setter seg ned, leser 20 nummer av "Alle Menn" og ser noen pornofilmer. Hva slags inntrykk får han av heterofil seksualitet? Høyst sannsynlig vil han mene at heterofili er menneskefiendtlig generelt og kvinnefiendtlig spesielt. Nå vil le ingen homser av åpenbare grunner finne på å gjøre noe sånt, men argumentasjonen til SM motstanderne viser at det er akkurat denne framgangsmåten de har brukt.

SM er ikke porno

I denne diskusjonen er det et stort problem at man ikke er enige om hva SM er. Motstanderne anført av Kvinnegruppa Ottar nekter å bruke SMernes egen definisjon, men foretrekker å ikke skille mellom SM sex på ei side og SM porno og sterkt seksualisert show på den andre. Det gjør det selvfølgelig enklere å argumentere

ker parallellen til heterofili blir det enda tydeligere hvor latterlig dette er: En homse vil gjøre seg opp en mening om heterofili. Han setter seg ned, leser 20 nummer av "Alle Menn" og ser noen pornofilmer. Hva slags inntrykk får han av heterofil seksualitet? Høyst sannsynlig vil han mene at heterofili er menneskefiendtlig generelt og kvinnefiendtlig spesielt. Nå vil le ingen homser av åpenbare grunner finne på å gjøre noe sånt, men argumentasjonen til SM motstanderne viser at det er akkurat denne framgangsmåten de har brukt.

Hva er SM?

I motsetning til hva mange tydeligvis mener er SM alltid basert på frivillighet. SM er et samspill mellom likestilte partnere hvor man bruker smerte, begrensning av bevegelsesfrihet og maktforhold for å oppnå seksuell nytelse. Det første alle SMere poengterer er at hvis det er tvang inne bildet er det ikke SM, og at behandlingstrengende fysiske skader ikke er resultatet av SM-sex. Tvang og mishandling er pornoens univers, mens samspill og kontrollert påføring av smerte er SM. Det har blitt sagt at dette umulig kan være sunt for mennesker, at de påføres psykiske skader. Kan man få psykiske skader av å få sine seksuelle ønsker oppfylt i samspill med en partner man er trygg på? Svaret kan ikke bli annet enn nei.

Politisk trakassering

I forrige nummer av Rebell skriver Trine Haagensen og Magnus E. Marsdal at forståelsen av seksuell vold og mishandling som en offentlig sak,

og ikke en privatsak, vil undergraves hvis vi aksepterer SM. Det påstås at mye av det kvinnebevegelsen har kjempet for står i fare for å gå tapt. Dette er i beste fall basert på en misforståelse. SMere baner ikke vei for en mer voldelig pornoindustri, og både SM organisasjonene og deres støttespillere har gang på gang forsikra om at de vil delta i kampen mot voldtekt, mishandling og incest. Det private er politisk, men det betyr ikke man har rett til å angripe og trakassere seksuelle minoriteter fordi man ikke liker det de driver med. Vel og merke så lenge det er basert på samspill og frivillighet.

Korstog

At Haagensen/Marsdal er bekymra for økninga i voldsporno og nedverdiggende seksualisert show er forståelig. Dette skal vi kjempe mot på samme måte som vi kjemper mot resten av pornoindustrien og den kommersialiserte sexbransjen. Ingen mener at seksuell vold og mishandling er noe vi ikke skal bry oss om, enten det skjer i et "vanlig" forhold eller i et SM-forhold. Å akseptere SM innebærer ikke aksept av voldtekt, incest eller andre overgrep! Det er forkastelig å skyve mishandla kvinner og ofre for pornoindustrien foran seg i korstoget mot SM. Et korstog hvor hovedingrediensene en aggressiv puritanisme og moralisme fordekt som forsvaret for kvinner og feminisme.

Rettsystemet og SM

Det har i debatten blitt påpekt at forsvaret i rettsaker hvor kvinner har blitt mishandla med reine torturinstrumenter

I forrige Rebell trykte vi en artikkel som blant annet mente til "kamp mot SM-ideologien og pornoindustriens offensiv".

Joakim Hauge har skrevet et svar til denne artikkelen.

kes mot SMere i dag er det få som reagerer. For i følge hylekoret mot SM har SMere ikke en "naturlig" seksualitet som oss andre "normale". Deres

mot SM, men å sette likhetstegn mellom seksualitet og porno er en høyst uvanlig framgangsmåte i kvinnebevegelsen og på venstresida. Hvis vi trek-

kan trekke fram SM som noe som liksom skal legitimere mishandlingsforholdet. Hvis rettssystemet godtar en slik argumentasjon er det

rettssystemet det er noe galt med og ikke SMere. Å starte et korstog mot SMere på et slikt grunnlag er like fjernt som gyve løs på jenter som kler seg "utfordrende" fordi det "sexy antrekket" kan bli brukt til å forsvare voldtektsforbryteren i rettsalen. Hvis SM blir brukt til å legitimere mishandling er det rettssystemet som må angripes og ikke SMere.

Kristendommen og pornoindustrien

Som Haagensen/Marsdal skriver i sin artikkel står det i dag en ideologisk kamp om seksualitet, og de har helt rett har de når de skriver en av hovedfiendene er pornoen. Seksualiteten påvirkes av det systemet vi lever under, og i dag er vi prega av mannssamfunnet og kapitalismen. Maktforhold gjenspeiles i seksualiteten og det må vi dessverre leve med til vi har skapt et annet og bedre samfunn. Samtidig er en viktig del av frigjøringskampen å bryte de grensene for seksualitet som pornoindustrien og kristendommen har lagt. Hver gang noen bryter grensene tar pornoindustrien tak i dem og vulgariserer og forvrenger, mens kristenmoralistene fordømmer. Pornoindustriens bruk av lesbiske og SM effekter er et godt eksempel på det første, mens kvinnebevegelsen fikk føle kristenmoralismen på kroppen i kampen for sjølbestemt abort. Nå krever SMerne rett til å bestemme over sine kropp og få leve ut sin seksualitet, men denne retten gjelder plutselig ikke for dem. Det er trist og skremmende å se at deler av kvinnebevegelsen og venstresida er så historieløse at de nå allierer seg med en av sine verste fiender, den kristne moralismen og puritanismen.

Kriminalisering?

Hva SM-motstanderne ønsker skal være konsekvensen av korstoget er det ingen som veit. Vi kjemper allerede mot porno, og dermed også SM porno, og vi kjemper allerede mot nedverdiggende seksualiserte show, og dermed også SM show. Altså må det være den enkelte SMer og deres organisasjoner de vil til livs. Det mest ekstreme er kriminalisering, et virkemiddel som vil settes oss langt tilbake i vår kamp for seksuell frigjøring. Eller vil de "bare" at SMerne skal holde seg inne på de mørke rommene sine og ikke plage oss "normale" med å komme i demonstrasjonstogene våre? Homser og lesber har så vidt kommet seg ut av en slik tilværelse og kan

fortelle om et liv hvor seksualitet forbindes med skyld, skam og hemmeligholdelse. Ingen skal tvinges til et liv i skapet, uansett hvor lite forlokkende enkelte venstremoralister måtte synes deres seksualitet er.

Sydebukker

Korstoget mot SM har mistenkelig mange fellestrekk med sydebukkkampanjene mot andre minoriteter vi har sett opp gjennom historia, og det har alltid kommet makta til gode at folket har vendt sitt skyts mot utsatte minoriteter for da glemmes de virkelige fiendene. Det er bare pornoindustrien og mannssamfunnet som profiterer på at SMerne får skylda for kvinnekampens tilbakeslag. For SM-motstanderne må være et tankekors at de mest konsekvente forsvarerne av SM er homobevegelsen. En bevegelse som har blitt utsatt for akkurat de samme angrepene og den samme trakasseringa som SMerne nå opplever. Lesbene fikk ikke gå med lesbeparoler i 8. marstog fordi da ville alle tro at kvinnebevegelsen "bare" var en gjeng lesbiske, homsene fikk ikke gå i tog på 1. mai fordi de representerte "borgerlig de-

kadanse" og nå får ikke SMerne gå i 8. marstog fordi de fremmer vold mot kvinner, voldsporno og all verdens faenskap.

Heldigvis er det aldri for seint å lære av historia..

17. mai for alle!

Av Erik Kruse

Tradisjonen tro blei det også i år arrangert "17. mai for alle" på Cuba i Oslo, med blant andre Odd Børretzen og Bøyen Beng på plakaten.

Dette prosjektet starta i 1991 etter at det hadde blitt framsatt trussel om bombeangrep mot 17. mai-toget til Sagene skole i indre Oslo Øst hvis ikke de holdt de mørkhuda elevene unna 17. mai-feiringa. SOS Rasisme tok initiativ til en utendørskoncert på et grøntområde i idylliske omgivelser ved Akerselva, og trakk flere tusen folk med Dum Dum Boys og andre band.

I år blei "17. mai for alle" arrangert av SOS Rasisme i samarbeid med Oslo Røde Kors Internasjonale Senter.

Programmet var ytterligere utvida i forhold til tidligere år, noe som også viste seg i besøkstallet. Nesten 3.000 folk koste seg i sola (som riktignok var litt fra og til) til toner fra alle verdenshjørner, dansa og hadde det veldig koselig. I tillegg til før nevnte Odd Børretzen, Bøyen Beng og diverse små og små-store Oslo-band, var det teateroppvisning, demonstrasjon av kampsportdansen Capoeira fra Latin-Amerika, breakdance og gjøgling.

Onkel griper inn

Et lite skår i gleden: Da Gatas Parlament, sammen med andre rappere og jazz-musikere skulle sette megapunktum for dagen med hip-hop-jam, kom onkel politi og sa at nå er det slutt. Ville protester fra publikum og provokativ trommerasling fra scenen var til ingen nytte. Onkel kuttet strømmen, for nå var klokka 20 minutter over det offisielle slutt-tidspunktet. All cops are bastards, var det visst noen som sa...

"17. mai for alle" er det største antirasistiske arrangementet i Oslo hvert år. Det profilerer SOS Rasisme veldig bra, og skaper antirasistiske allianser. Er 17. mai der du bor bare pølser, is og brus? Sett i gang og lag "17. mai for alle"!

FORBRUKERMAKT?

eller: Hvordan kan vi forandre verden?

"Etisk forbruk" og "forbrukermakt" kan høres fint ut; vi forandrer verden gjennom å forandre forbruk. Vi velger de miljøvennlige varene og de minst råtne storselskapene. Men virker det? Nei. Rebell forteller hvorfor, og litt om hva som er alternativet.

Av Mathias Bismo
og Magnus E. Marsdal

Den politisk korrekte forbruker - hvem er han? Han er ikke vegetarianer - han spiser tross alt kjøtt fra vilt, fra dyr som har fått leve i frihet. Derfor spiser han også egg fra frittgående høns. Bil kjører han ikke, det ødelegger miljøet. Han spiser ikke pommestruer fra McDonalds - de er alt for brutale mot arbeiderne sine. Av samme grunn drikker han bare brus fra Grans - de er ihvertfall ikke innblandet i samme typen ting som for eksempel Coca Cola og Pepsi er. Han leser "Etisk Forbruk", for der får han hint om hva han ikke bør bruke.

Dette er en person som har skjont mye. Han har skjont at det er mye elendighet i samfunnet. Han har skjont at man ikke bare skal sitte stille og se på at imperialismen, miljøkrisa og utbyttinga av arbeidsfolk blir verre og verre. Han har skjont at man faktisk må gjøre noe - men han gjør det på en måte som desverre har en tendens til ikke å forandre verden særlig mye. Dessuten kan "Etisk forbruk"-strategien skaffe ham mange unødige fiender.

Vi vil presentere tre hovedpunkter for å prøve å vise at "etisk forbruk" ikke er veien å gå for å forandre verden.

1 "Etisk forbruk" er individuelt, det er **kollektiv kamp som nytter**

Å forandre verden gjennom "etisk forbruk" er noe vi må gjøre hver for oss, stort sett. For det er hver og én, evt. hver enkelt familie, som velger hva man skal ha til middag, hvilke klær en kjøper osv. Sjølsagt kan man gå sammen med andre og si "vi i denne organisasjonen har ikke tenkt å drikke Cola", men forbruk er og blir et individuelt spørsmål.

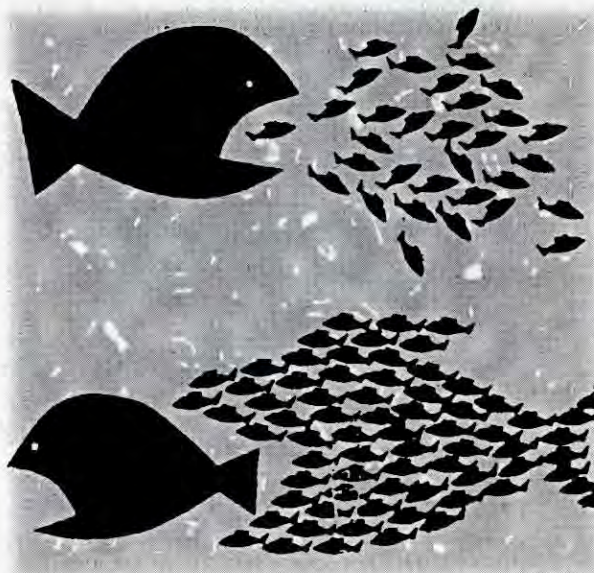
Problemet med dét er at vi ikke kan kjempe mot de kreftene som *tjener* på miljømord og fattigdom hvis vi kjemper én og én, hver for oss. Sjøl om eierklassen er et bitte lite mindretall har de enorme organisasjoner og reklamekanaler til sin disposisjon, bare tenk på de multinasjonale sel-

at vi er *flest*. Det store flertallet av menneskene er ikke tjent med at kapitalismens nød og kriser fortsetter. Men bare hvis vi står sammen, hvis dette flertallet setter *kollektiv* makt bak krava sine, kan vi vinne.

Fagrørsla: Kollektiv kamp

Fagorganisasjoner fører kollektiv kamp. Fagrørsla ble skapt nettopp fordi arbeidsfolk skjonte at vi er svake hver for oss. Kollektive tariffavtaler bestemmer minstelønna i en bransje, og da kan ikke kapitalistene splitte arbeiderne ved å finne noen som er villige til å selge arbeidskrafta si enda billigere. (Sjølsagt er det et problem at mye av fagrørsla er leda av sosialdemokratiske pamper som er mer alliert med NHO enn med arbeidsfolk, men det er en annen diskusjon.) Kollektiv kamp er det som kan føre fram, også i kvinnekampen, antirasismen, miljøkampen og i kampen for elevenes rettigheter på skolen.

En av de viktigste forskjellene på "arbeiderkamp" og "forbrukerkamp" er at eierne ikke er avhengige av hver enkelt forbruker, men de *er* avhengige av arbeidsstyrken sin; de ansatte. Og hvis arbeiderne er effektivt og kollektivt organisert, kan de sette virkelig makt bak sine krav og presse eierne, f.eks. gjennom streik. Kollektiv organisering av *forbrukere*, der "alle" boikotter bestemte varer, er umulig å få til. For på en arbeidsplass kan hver enkelt arbeider se at han sjøl har direkte interesse av å være fagorganisert, og fagrørsla kan holde streikebrytere unna når det er streik. I en Cola-boikott er det *ikke* slik at hver enkelt har direkte interes-

Sammen er vi sterke! Det er kollektiv kamp som nytter.

skapene, statsapparatene, TV-stasjonene, osv. Alt dette står på overklassen si side. For å kunne tvinge igjennom ei utvikling på tvers av det overklassen tjener på, må vi utnytte det som er *vår* styrke. Og det er

se av "kollektiv boikott", og det er *ikke* slik at miljørørsla på noen måte kan tvinge folk til å følge den kollektive aksjonen, når det blir billigsalg på den varen folk skal boikotte.

Konklusjonen er: Det er først og fremst som *produsenter* at arbeidsfolk kan ha makt (gjennom å organisere seg på arbeidsplassen), ikke som forbrukere. (Derfor er det ikke tilfeldig at det er vanlig å snakke om "forbrukermakt" som noe radikalt i kapitalens massemedier, særlig i USA. Eierne ønsker sjølsagt at vi skal være fornøyd med å ha individuell innflytelse gjennom "stemmesedlene i lommeboka", og at vi skal la eierne styre produksjon og næringsliv som de sjøl vil.)

2 Etisk forbruk er for rikfolk

Fenomenet etisk forbruk slår gjerne best an blant de bedre stilte i samfunnet. Vi kan prate mange fagre ord om hvor viktig det er å støtte opp om det økologiske landbruket, men det er begrensa hvor mange vi vil få med oss så lenge en bunt økologisk dyrkede gulrøtter koster fire-fem ganger så mye som industrielt dyrkede. Så lenge det store flertallet av folket ikke tjener mer enn det de trenger, blir det å være en etisk forbruker ofte en luksusting, for de som har tid til å finne de økologiske butikkene og råd til de "riktige" varene.

På samme måte er det med kollektivtrafikken. Vi kan si så mye vi vil at det er riktig å bruke buss og tog heller enn fly. Og det er det også. Men når bussen fra Skien til Bergen koster 460 kr mens flyet koster 400 og samtidig tar mye kortere tid, så er det faktisk ikke rart at folk velger fly. Og det er ikke rart at folk bruker bil hvis bussen er dyr og går sjelden. Det som trengs er gode *kollektive* løsninger, f.eks. at det er lett og billig å bruke buss. Det er *ikke* ei løsning å bare gjøre den individuelle bilbruken dyrere ved høyere avgifter. Det vil fungere som ekstraskatt som rammer de fattigste hardest, og det vil gjøre arbeidsfolk fiendtlig innstilt til alt som har med miljøkrav og miljøkrøsla å gjøre. Og uten støtte fra folk flest kan vi bare glemme å forandre verden drastisk til det bedre.

3 "Forbrukermakt" tilslører virkeligheten

En viktig grunn til at "etisk forbruk" aldri kan bli noen løsning på verdens problemer, er at det ikke rokker ved *årsakene* til miljøkriser og fattigdom, ved sjølve kapitalismen. Tvert imot; kampanjer for "forbrukermakt" tilslører sammenhengene i samfunnet.

McDonalds-boikotten i Norge argumenterer blant annet med at McDonalds'

skogdrift er uøkologisk og at bedriften profilerer seg med villedende reklame - og sjølsagt de elendige forholdene for bedriftens arbeidere. Men *hvorfor* gjør McDonalds disse tingene? Det er ikke fordi det sitter et knippe onde kapitalister i toppen av en bygning i USA og ødelegger verden bare på pur faen. McDonalds har egentlig ikke så veldig mye valg. Fortjeneste og konkurranse er nøkkelordene.

Profitt-jaget

Formålet med McDonalds er ikke å mette munn, men å gjøre store penger. Det gjør de ved å mette mennesker i den rike delen av verden. Det samme gjør Burger King. La oss tenke oss en situasjon hvor McDonalds faktisk *tok* konsekvensen av

derfor det lille som er av arbeidernes rettigheter (les mer om Coca Colas virksomhet i forrige Rebell eller Røde Fane #2/97). Sånn er det i alle bransjer, den knallharde konkurransen mellom de ulike selskapene tvinger dem til å rasere miljøet og kaste folk ut i arbeidsløshet og nød. Dette er det vi revolusjonære må peke på, det er sjølve kapitalismen som må kritiseres. "Etisk forbruk" og "forbrukermakt" fungerer langt mer tilslørende enn klargjørende i forhold til disse spørsmåla.

Og hva om "forbrukerne" faktisk *vinner* en seier, og får pressa gjennom at et farlig stoff blir tatt ut av en matvare? Big deal! Det hjelper ikke så mye siden alle *andre* deler av kapitalismen fortsetter å være like råttne som før.

Kjemp for sosialismen!

Løsninga ligger ikke i å velge den ene brusen framfor den andre. Vi er nødt til å gjøre slutt på det som driver vårt samfunn mot stupet; vi må gjøre slutt på den kapitalistiske konkurransen. I stedet for at makta skal fortsette å ligge hos private eiere (storselskapene) som er tvunget til å ofre miljø og menneskeliv i kampen om fortjenesten, må vi ta makta sjøl. Sosialismen er løsningen; sosialisme betyr at fabrikker og selskaper er felleseie og blir styrt demokratisk. Da kan vi produsere for å dekke menneskenes behov, i stedet for å produsere for å gjøre de aller rikeste enda rikere. Da kan vi gjøre slutt på all unødvendig konkurranse, stress og usikkerhet, all krig nød og lidelse som kapitalismen fører med seg.

Og hva skal til for å gjøre slutt på kapitalismen? Vi må organisere oss, vi må drive kollektiv kamp. Og vi må samle de revolusjonære kreftene. Det gjør Rød

Ungdom.

Denne artikkelen sier ikke at all boikott er bortkasta eller idiotisk. Vellykka boikott- eller forbrukeraksjoner kan bidra til å sette en sak på dagsorden, til å skape et politisk press. Og det er bra. Men vi kan ikke satse på etisk forbruk som en hovedvei til forandring og frigjøring. De eneste som er tjent med at vi prøver å finne individuelle veier til forandring, er fienden - de som tjener seg søkkrike på kapitalismens undertrykking. For det er kollektiv kamp som nytter.

Foto: Klassekampen

anklagene mot firmaet og ga arbeiderne gode arbeidsforhold, kuttet ut det miljøskadelige landbruket og sluttet med villedende reklame og sløsende engangsemballasje. Det ville kostet en masse penger. Kanskje måtte McDonalds satt opp prisene - noe som ville ført kunder vekk fra firmaet. Burger King-sjefene ville godtet seg - de ville kunne slå ut sin hovedkonkurrent.

Dette vet McDonalds. Derfor gjør de det ikke. Noe av det samme kan du se i forholdet mellom Pepsi og Coca Cola. Begge må tjene mest mulig, og knuser

Profitt
betyr omtrent
det samme som
fortjeneste.

Jentekamp NÅ!

Kom på

RØD UNGDOMS

22989070

RØD UNGDOMS JENTEKONFERANSE 1997

Jentekonferanse

gutter jenter